

REDACTIUNEA.
 Administrația și Tipografia.
 BRAȘOV, piața mare Nr. 35.
 Scrisorile nefranțate nu
 se primesc. Manuscrisurile
 nu se returnează.

SE CERTEază se prezintă în Ad-
 ministrație în Brașov și în
 administrațiile Blăriei de anunțuri:

În Viena: M. Dukes Necht.
 Max. Augustfeld & Friedrich Lauerer.
 Heinrich Schallik. Rudolf Rosen.
 A. Oppelka Nachf. Anton Oppelka.
 În Budapesta: A. V. Goldfar-
 ger, Ekstein Bernat. În Ham-
 burg: Maroyl & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 ză garmond pe o coloană 6 or.
 — Publicării mai dese după
 tarife și învoială.

RECLAME pe pagina a 8.a o
 seziă 10 or. zău 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(Număr de Duminică 34)

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se prenumără la toate ofi-
 cile postale din țara și din
 afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrația, Piața mare
 Târgul Inului Nr. 30, etajul
 I.: Pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
 luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
 v. a. s. 15 bani. — Atât abo-
 namentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 185. — Anul LXIII. Brașov, Duminică 20 August (2 Septembrie). 1900.

Dinăuntru și dinafară.

Dilele, ce le străbatem, sunt pline de evenimente care de care mai însemnate și mai amenințătoare în urmările lor posibile. O fierbere mare se observă pretutindeni, ca și când lumea și rânduiala de până acuma ar voi să iese din țigini și s'ar pregăti mari schimbări și o nouă rânduială pe suprafața întregului glob.

Aici la noi, pe „globul unghuresc“, nu s'a petrecut în lunile aceste de vară nimic mai însemnat. Tote au rămas cum au fost la închiderea dietei. Au rămas neînțelegerile și trecările pătimase dintre partidele maghiare, au rămas rivalitățile și certele confesionale în sinul elementului așa disalcătuitor de stat. Dér a rămas și nemulțămirea adencă de care sunt cuprinse masele mari ale popórelor nemaghiare, vedând și convingându-se din zi în zi mai mult, că nu e nici o speranță pentru îmbunătățirea sortii lor nici sub regimul de față.

Guvernul Szell și agenții lui își dau totă silința de-a amăgi naționalitățile, chemându-le să se grupeze sub stégul guvernamental, să se larde de cererile și postulatele lor de drept și să se facă frați de cruce cu șovinștii din dietă. Eță — li-se dice — acum este prilejul cel mai bun să pășiți pe terenul activității și să nu mai umblați cu programe naționale pentru cari nu e loc în „statul național maghiar“. De veți da ajutor guvernului la viitorile alegeri, veți avé cu câți-va mameluci mai mult în dietă și veți vedé, ce bine au să mérégă tóte pe córda maghiară.

Firesce, că cu asemenea vorbe și promisiuni amăgitoare, cei din tabéra lui Szell nu mai pot prinde în cursă pe nimeni, care este cu ochii deschiiși și cu inima la loc. Nu de aceea, ca să vorbim de Români, au suferit aceștia deocă și sute de ani cele mai grele prigoniri, nu de aceea au jertfit avere și viață pentru limbă

și naționalitate, ca să le ducă acuma plocon și să sature cu ele pe nesățioșii desnaționalisatori din dietă. Alte vremuri trebuie să vină, alte lucruri trebuie să se întemple, cari să-i convingă pe Români, că în adevér politica nenorocită de maghiarizare s'a părăsit pentru tot-déuna, dovedí nerésturnabile prin fapte trebuie să li-se dea despre acesta Românilor decă este, ca ei să pășască pe calea împăciuirii cu Maghiarii. Și acesta nici atunci nu o vor puté face ca o turmă de indiviđi răsleți și fără de nici un căpătăiú, ci numai ca un popor cu rânduiala și cu organizația sa politică proprie națională, cum sunt.

Dér se trecem de pe acest glob fericit, ca vai de el, la cele ce se petrec în statul vecin dualist. Nici aici nu s'a schimbat nimic spre bine. Peste o lună ar fi să se întrunescă éráși „Reichsrath“-ul, dér guvernul Koerber nici până astăđi nu scie cum stă cu Cehii și cu Germanii și decă va fi posibil să se curme obstrucțiunea.

Ținutu-s'au mari sfătuirii la Ischl, dér nu se scie ce va mai fi. Se crede însă, că Koerber, care are acum vorbirii noué cu conducătorii cehi și germani, decă nu se va puté înțelege cu aceștia, va cere dela monarch disolvarea „Reichsrath“-ului. S'a vorbit mult și de absolutism, dér împératul se dice, că nu-l vré.

În 29 și 30 August st. n. Regele Carol al României a fost óspele Impératului la Ischl. S'a vorbit mult de această vizită, căreia de astă-dată i-se dá o importanță deosebită din cauza conflictului României cu Bulgaria, care, firesce, intereséză de-aprópe și monarchia noastră.

A fost de față la Ischl și ministrul de esterne Goluchowski, cu care Regele Carol a conferit de repetite-ori. Organele autorizate din Viena spun, că rezultatul întrevederii celor doi monarhi la Ischl a tre-

buit să mulțumescă pe Regele României, deóce-ce monarchia noastră e gata, împreună cu celelalte puteri semnatare, a sprijini dreptele pretențiuni ale României în conflictul diplomatic cu Bulgaria.

Marile puteri voesc să fiă pace în Peninsula balcanică și de aceea vor stărui pe lângă guvernul bulgar să dea României satisfacțiunea cerută, procedând energic în contra complotiștilor bulgari, ca să se pună odată capét agitațiunilor lor criminale.

Se asigură, că și cabinetul din Petersburg este îngrijat ca nu cumva uneltirile comitetului macedonean să provóce vr'o incurcătură în Orient și de aceea va procedé și el mână în mână cu cabinetul din Viena, mai ales c'asa cere și învoiala, ce au încheiat'o la 1897 aceste două mari state.

Astfel Bulgarii vor fi constrinși a face rânduială la ei acasă, dând României garanțele cerute față cu uneltirile anarhice ale comitetelor secrete bulgare. În cas când guvernul bulgar n'ar fi în stare să facă acesta și ar fi covirșit de mișcarea revoluționară din țeră, atunci se crede, că puterile vor apela la Pórtă suzerană, ca să intervină cu putere armată.

Aceste sunt versiunile momentane, cari pornesc dela părerea, că puterile vor să împiedece cu ori-ce chip un răsboiu între România și Bulgaria.

E lesne de înțeles, că marile puteri doresc să fiă liniște în Balcani tocmai acuma, când sunt așa de incurcate în campania internațională, ce o duc contra Chinei. Până la luarea Pekingului și la liberarea ambasadórilor puterile aliate s'au luptat alături în cea mai deplină armonie. De aci încolo însă s'au dat pe față éráși vechia neîncredere, invidia și tóte neînțelegerile de mai înainte dintre ele.

Cu mare greu s'au înțeles puterile cu privire la alegerea coman-

dantului suprem al trupelor internaționale din China, care a cădút asupra marezalului german Waldersee. Acesta însă nici n'a ajuns încă la tața locului și éță că din partea englesă se dau pe față cele mai mari indoieii și temeri, față cu rolul lui.

S'a vedút minunea, că Francia a primit alegerea unui generalisim german, și s'a dis, că acesta alegere a fost inspirată de împératul Rusiei. Tocmai împrejurarea acesta a dat de gândit Englesilor, cari se întrébă, decă nu cumva împératul Rusiei a dat pe față printr'asta planul unei coalițiuni a Rusiei, Franciei și Germaniei în contra Engliterei? Si ce rol va juca de aici încolo Waldersee ca comandant al trupelor internaționale în China după-ce cei mai mulți asigură, că deja problema principală militară a puterilor s'a rezolvat prin ocuparea Pekingului?

O problemă prea de tot grea îl așteptă pe Waldersee în China, să unescă milităresce și diplomatice pe Englesul cu Rusul, pe Germanul cu Francesul și pe Americanul cu Japonusul.

Numai de nu s'ar sfirși tótă acțiunea din China cu o strașnica încăerare între puteri, chiar în Europa!

Visita Regelui Carol la Ischl.

„Agenția română“ comunică cu data de 30 August n.:

M. S. Regele României a primit pe contele Goluchowski adí diminéță. Majestatea Sa a prândit la vila imperială. La órele 6, Regele, Impératul Francisc Iosif, Principeasa Gisela, Principii George și Conrad de Bavaria, contele Goluchowski, principele de Lichtenstein, mare măestru al Curței, și suitele lor, s'au dus, cu tren special, la Traunkirchen, pentru a face vizită archiducesei Elisabeta-Maria, unde au luat masa. La órele 8 muntele dela Traunstein a fost strălucit luminat din ordinul Impératului; aspectul era feroc; la órele 9 Majestațile Lor s'au înapoiat la Ischl. Impératul a însoțit pe Regele Carol la oțel.

FOLETONUL „GAZ. TRANS“.

Imi ajunge.

Trece singur pe câmpie
 Părăiașul intristat...
 Viața nimeni nu i-o scie,
 Dór' zefirul legănat.
 Și stréin peste rozóre
 Cum se duce aiurit,
 De-l sérută câte-o flóre
 Murmură de fericit.

Vre-o fetiță diminéța
 De-mi suride dulce... lin,
 Cât de tristă 'm-ar fi viața,
 Ca prin farmec mă 'nsenin...
 De n'am timp să-i spun iubirea
 Plec la drum inveselit...
 Imi ajunge amintirea,
 Că fetița m'i-a zimbit.

Sân-Petreamul.

„Frasele omului“ și „adevărurile istoriei.“

Prețuita noastră din Blășiú „Unirea“, în n-rul său 34 din 25 August a. c. sub titlul: „O constatare prețioasă“, reproducénd din „România Jună“, bucureșteană, o sentință asupra metódui, cum Grecii au desnaționalisat mulțime de Români și de Albanesi, subliniézá puternic următorul enunțat: „și tot réul acesta este a se atribui religiei ortodoxe“. Adaugă apoi din a ei parte prețuita Blășiană:

„Recomandăm această „frasă“ tuturor acelor, cari stau să-și dee capul, că — singură numai Biserica ortodoxă póte să conserve naționalitatea unui popor.“

„Contraria juxta se posita magis elucescunt“, — dic eu, din a mea parte.

Au făcut bine frații dela „Unirea“, punénd față în față aceste două „frase“ contrare. Ele sunt demne una de alta, — în tótă privința.

Dér cestiunile mari prin frase nu se deslegă, ci se incurcă. Durere, că de ani cam 200, tóte încercările d'a deslega marea noastră cestiune națională-bisericescă, séu măcar și numai de a-o lămurii și limpedi fără preocupățiune, aprópe mai numai cu frase și prin frase s'au făcut! Pe când spre acest scop mai sunt și date istorice positive, eclatante, mai sunt și ipotesele admise de critică, tóte împreună convingétóre și fără de frase.

De această convingere fiind, am aflat de lipsă, din acest incident, a reflecta, spre lămurirea, completarea și justa aprețiere a adevérului, la urmátórele date istorice și argumente logic combinate, dóră chiar astăđi, în epoca conglomeratelor noastre miserii — mai vértos oportună.

Nu Biserica ortodoxă, dér nici o religione pozitivă din lume, în sine luată, nu póte să conserve naționalitatea și prin acesta să asecure desvoltarea și prosperarea poporului cre-

dincios, decât numai și numai prin caracterele firme, luminate, sincere, zelóse și absolut devotate binelui public — ale fruntașilor conducători ai săi.

Dér fruntașii conducători ai poporului sunt și ei ómenii, ér omului, și resp. némului ómenesc sunt inerente, ca ereditate naturală, ași puté dice ca pécac original — egoismul, din care se nasce lăcomia, cari împreună nasc ambițiunea pécătóasă, pururia próstă, cari împreună imping la abus, abus de valóre și putere. Aci zace réul, care prin însa-și firea sa mereu crescénd, nefericesce neamurile, nemulțamesce și turbură și surpă societățile constituite și organizate, așa numite state publice!

Puțini, de tot puțin și rari sunt muritorii, mult-puțin scutiți de acest pécac, și de aceea epocole influințate de atari, sunt cele strălucite, dér cele de tot rare în Istoria lumii nóstre.

Și este caracteristic, totuși natural, că acest greu pécac al abu-

Conflictul României cu Bulgaria.

O telegramă din Ischl anunță, că contele Goluchowski, ministru de externe, a fost primit alaltăieri într-o lungă audiență la Regele Carol.

Se vorbește cu singuranță, că Austria recunoaște punctele de vedere ale României în conflictul cu Bulgaria.

Contele Goluchowski a comunicat regelui Carol, că Austria și cu Rusia vor interveni pe lângă Bulgaria, ca să nu se mai repete astfel de incidente și ca guvernul bulgar să observe o atitudine corectă.

Diarul „Reichswehr“, organul guvernului, vorbind despre diferendul româno-bulgar, dice, că nu România, ci Bulgaria voește războiul și că Suveranul ei, Ferdinand de Coburg, voește să devină regele unei mari Bulgarii. Pentru ajungerea acestui scop, el nu crută nici un mijloc.

În același articol al diarului „Reichswehr“ se spune, că Austria ajută acum pe România pe teren diplomatic, dăr în cazul unui atac din partea Bulgarilor, lucrurile vor lua o altă față.

Organul guvernului austriac crede, că în cazul unui război și Turcia va interveni în contra Bulgarilor.

Etă pasagiile amintite din articolul lui „Reichswehr“:

„Guvernul bulgar a devenit de-odată partizanul libertății presei, tolerând esecesele de limbaj ale presei oficiale din Bulgaria. Bulgaria voește războiul, er nu România.

„Prințul Ferdinand al Bulgariei voește să devină rege al unei Bulgarii mari. În scopul acesta ori-ce mijloc i-se pare bun.

„Dăr într-un război cu România, Bulgaria e la sigur bătută, plus, că Turcia ar interveni imediat în contra Bulgariei.

„Ineadar prințul Ferdinand imploră sprijinul Rusiei. Aceasta este prea mult ocupată în China, ca să se mai pătă amesteca acum în Balcani. Apoi se scie, că România este ați stat european, singurul consolidat în Balcani, așa că e imposibilă ați repetarea vorbelor lui Gorcenkow, că România este o invenție napoleoniană inutilă.

„Astăzi Austria ajută pe România în mod pasiv, dăr după primul foc de pușcă la frontiera româno-bulgară, situațiunea se va schimba“.

Diarul „Universul“ primesce din Ostrov următoarele amănunte:

Înainte de fortul Medjeditabia sunt instalate vre-o 90 de corturi bulgăresci pe trei linii cu 400 de soldați. Dela Arabtabia se vede cum dălcio acești soldați se înșiră în fața corturilor pe două rânduri și apoi urcă delul în sus spre a merge la fortificațiile din jurul Medjeditabiei, precum și pe culmea delului spre sud, unde sunt multe redute.

Acești soldați lucră la săparea șanțurilor și la construcția de redute. La orele 11 și jumătate soldații s'au reîntors la corturile lor, formând o linie destul de lungă pe delul Medjeditabia. Alți soldați au ple-

oat dela corturi în interiorul fortului, unde lucră la întăriți.

Acum în Medjeditabia sunt șese tunuri. La pichetul român Nr. 3 paza e îndoită. Supravegherea e serioasă de ambele părți.

Pichetul Nr. 1 se află la o depărtare de 20 pași de pichetul bulgar. Aci sunt opt soldați bulgari și un sergent-major.

Spiritele sunt agitate prin satele bulgăresci. Țăranii bulgari se plimbă în păcuri și se sfătuiesc între ei. Se dice, că unii dintre primarii bulgari ai acestor sate, vor fi înlocuiți.

Trei Români, din care un vechi desertor, au fost espulsați de pe teritoriul bulgăresc. Asără la ora 6 au fost arestați patru desertori bulgari între pichetul Nr. 5 și 6. Ei au fost aduși în Ostrov.

La Turtucaia Bulgariei au concentrat număröse trupe, er pichetele au fost întărite.

Cetim în „La Roumanie“: Informațiunile noastre particulare ne permit de a afirma, că Bulgarii fac seriose pregătiri de război la granița Dobrogei de partea numită Arabtabia. Corespondentul nostru din Silistra ne informăză despre sosirea a două detașamente de trupe bulgare la Arabtabia, și despre sosirea a două baterii.

De altă parte măsura luată de autoritățile bulgare, de a nu permite persoanelor, cari au pașapoarte române, trecerea în Bulgaria, a devenit ați o măsură aproape generală la toate punctele mai însemnate ale frontierei principatului vecin.

Duminea viitoare 20 Aug. st. v. o. se vor mai ține meetinguri de protestare în contra asasinilor bulgari: în Iași, T-Severin, Călărași, Urziceni și Curtea de Argeș. La Iași meetingul este organizat de studenți.

În toate celelalte orașe vor participa delegațiuni din partea studenților.

Duminea în Giurgiu se va oficia în biserica catedrală a orașului un parastas pentru pomenirea patriotului Mihăileanu, după care se va ține o întrunire de protestare.

Un comitet de inițiativă a lansat un manifest în vederea acestei întruniri.

Situațiunea în Bulgaria.

Diarul grec din Atena „Neologos“ publică următoarea importantă corespondență din Sofia:

Purtarea României după asasinarea lui Mihăileanu a produs mirare în Sofia. Bulgarii n'au crezut, că Români vor împinge lucrurile așa departe, pentru-că a fost ucis un om. Bulgarii așa s'au datat cu asasinatale, încât se miră ați de susceptibilitatea Românilor. De căți-va ani s'au comis foarte multe asasinare politice, începând cu acela al lui Vulcovici, agentul diplomatic al Bulgariei la Constantinopol și

sfârșind cu acela al deputatului Tzakanov, care a fost ucis înainte cu câte-va zile. Se nu credeți însă, că Bulgarii nu vrău de loc războiul. Acești oameni sunt așa de cuprinși de pofta de acțiune, sunt așa de vanitoși, încât numai o bătaie strajnică i-ar pute corege pentru viitor. Numai ieri un diar bulgar scria, că guvernul trebuie să profite de ocaziune, spre a-i declara război României și a-i lua Dobrogea.

Majoritatea poporațiunii bulgare este pentru război. Pressa dă sfat guvernului de a se apăra cu vigore pentru demnitatea țării. Adevărul este, că guvernul bulgar nu a privit cu ochi răi incidentul petrecut. Situațiunea internă a țării a devenit foarte critică din cauza luptelor desparate ale opoziției și din cauza greutăților, de care a dat aplicarea legii asupra dijmelor. Sunt cu sutele țărani, cari au fost judecați de consiliul de război, pentru-că s'au resolut. În această situațiune ocaziunea a fost foarte binevenită pentru-ca atențiunea să făr îndreptată asupra pericolului exterior. Armata din primele zile ale conflictului a dovedit înclinare pentru război și s'a dat ordin șefilor regimentelor dunărene, de a opri pe soldații și oficerii bulgari să trecă în România, pentru a nu provoca scandal. Singurul lucru, care împedecă guvernul bulgar de a primi lupta, va fi numai lipsa de bani, magazinele militare fiind pline și armata bine echipată.

Paralel cu acțiunea guvernului de a-și pregăti forțele militare, lucră și comitetele secrete. O circulară secretă a fost expedată de comitetul central tuturor sucursalelor, ordonându-le să dea tot sprijinul lor personal și material în favorul luptei.

Tendința războinică a Bulgarilor se manifestă într-un mod sălbatic, care te surprinde — și eu așa voi să război, pentru-că numai acesta ar fi singurul mijloc de a învăța minte pe acestia.

Întâlnirile dălcio ale reprezentantului Rusiei cu primul ministru bulgar, sunt comentate de opiniunea publică ca încurajătoare pentru război.

Starea lucrurilor în China.

După intrarea trupelor aliate în Peking, se parea un moment, că starea lucrurilor în China s'a mai îmbunătățit. Adevărat, că Chinesii n'au mai desfășurat de atunci vr'o rezistență mai mare. Ei s'au retras din punctele amenințate de aliați. Cu toate acestea a fost, dice-se, o luptă însemnată lângă Tesu, unde armele chineze a suferit o mare înfrângere. În lupta dela Tesu a cădut un prinț cu numele Tuan și 1500 Chinesii, er pe ceilalți i-au gonit Japonessii din provincia Cili.

Pe când însă în Peking și împrejurime este liniște, în China de miază-zi se petrec lucruri însemnate.

ralisare nu se face. Dăr se mergem mai departe.

Meritul cel mare, cel incontestabil al uniunii bisericesci la noi, e și rămâne: Virtutea și firmitatea, fie fost și acesta instinctivă, seu intelectuală, prin care primii și principalii aderinți ai ei, la rândul lor, morțiș au susținut și apărat Ritul și datinele străbune orientale, adevăz naționale, le-au susținut prin grea luptă, cu mari sacrificii, chiar cu martiri!.

Drept și sincer să fim. Acelei grele lupte și întru cât ea s'a urmat și se urmăză ocașionalmente cu o prudentă ambițiune și nobilă rivalitate națională — de uniți și de neuniți, — avem a mulțăm conservarea noastră națională și modestele progrese, ce de 200 de ani încôce am putut realiza în ciuda tuturor contrariilor esistenței și prosperării noastre naționale.

Acesta e adevăratul adevăr, ce reiese din Istoriă; acestui adevăr să ne închinăm, din el să învățăm, și

Acolo începe să ia aripă răscôla chineasă, amenințând pe străini.

În Shanghai este mare mișcare printre Chinesii din pricina, că tot mereu se transportă acolo trupe străine.

Aceeași neliniște domnesce în Hongkong, Amoy și în alte orașe de pe țărmul mării, fiind-că Japonessii, sub pretext că vrău să apere pe străini, au debarcat în Amoy număröse trupe, cu totul independent. Orașul Amoy stă față 'n față cu insula Formosa, care este posesiune japonească. Așa-dăr pe orașul Amoy și-au pus Japonessii ochii și pe ținuturile dimprejur, tot așa cum Anglia și a implântat piciorul în Shanghai, er Rusia în Manduria.

Passul acesta al Japoniei a deșteptat gelosia celorlalte puteri, cari încă își trimit trupe la Amoy, ca să împiedece acțiunea separată a Japoniei. Și e curios, că Anglia este cea dintâi, căreia nu-i place, ce fac Japonessii.

Se vede dăr și de aici, că între marile puteri încetăză solidaritatea, pe dată-ce vin în considerare interese speciale.

Intr'aceea foile din Londra publică sciri, după cari diplomatul chinez Li-Hung-Ciang și alți vice-regi făuresc și trimit mereu memorande împăratului, în care îl sfătuiesc cum să facă pacea. Ba „Times“ crede a aci, că negocierile de pace se vor începe peste câte-va zile.

La Washington se afirmă, că agentul rusesc ar fi propus, ca trupele aliate să iese din Peking îndată-ce străinii vor fi în siguranță. În cercurile diplomatice americane se presupune, că America aprôbă proiectul acesta. Ba se susține chiar de foile din Londra, că după un lung consiliu de miniștri în Washington, guvernul american ar fi decis, să adreseze puterilor interesate rugarea, de a încheia pace cu China.

Din mulțimea acesta de faime și sciri, foarte cu greu s'ar pute cineva orienta asupra stării adevărate a lucrurilor. Pare mai mult probabil, că războiul acesta va avé încă de aici încolo peripeții și încurcături mari și că el nu se va sfârși încurând.

Luptele din Transvaal.

Peste o lună se implinesce anul de când bătue războiul din Africa-sudică.

Nu vom face aici o revistă generală asupra desfășurării dramei săngeröse, ce se jôcă de atâta amar de vreme în Transvaal. Vom reimprospeta însă faptele mai recente.

sului de putere mai peste tot se ivesce și face amar simțit — prin cei de sus, cei de sôrte ridicăți în fruntea societăților, fie cele bisericesci, seu cele lumesci!

Etă un blăstem pe capul neamului omenesc! Spre nefericirea și celor de sus, și celor de jos!!

În lumea creștină, Grecii cei dintâi și până în ziua de astăzi au escelat ca speculanți ai Bisericeii; dăr nici Latinii, anume din seculul al cincilea și șese-lea, dela căderea Imperiului roman apusean, n'au fost mai buni; au și pățit-o și unii și alții.

Tot cu scopul mai vërtoș, de a domni peste cât mai multe popore, explotându-le, resp. făcând pe sprijinitorii tiranilor lor, — Grecii în Orient pe Latinii i-au slăbit tot merreu, până să-i cutropescă în seculii VII și VIII; în Occident în seculii XV, XVI și XVII Anglii lui Wickliff, Boemii lui Huss, apoi Germanii lui Luther și Calvin i-au atacat și vătămât

cumplit; și, nu mai puțin, Svedii și Maghiarii; eră pe Grecii și-au scuturat din spinare mai întâi Bulgarii fraților Constantin (Ciril) și Metod în sec. IX; er apoi Sèrbii Nemanescilor în seculii XIII și XIV, sprijiniți și unii și alții de Români din Balcani, cari și ei simțiau amar cânia grecescă în Biserică; la urmă, în modul lor și Muscalii; ca de încoronare a resbunării, Români părăsind consorțiul slav, tot asemenea apăsător și prin abus împedecător în viața și desvoltarea națională.

Cine în acest lung și consecinte șir de date istorice nu va vedé procesul și icôna sorții, — chiar sôrtea Vameșilor și Fariseilor în Biserică lui Christos! Totuși Vameșii și Fariseii n'au perit, fruntașii societăților nu s'au înțeleptit, nici moralizat! Ba par-că s'au mai sportit seu înrît! seu că dără, prin cutezare orbă, ies tot mai mult la ivelă!

Orî cum ar fi, progres în mo-

vom ajunge la convingerea, că toate câte favoruri și beneficii ni-s'au imbiat și chiar conces de cătră străini, din politică s'au făcut, cu reservațiunea mentală de a ni-se retrage erăși, când politica va pofti; er toate câte bune am putut realiza și păstra, și le mai avem, numai prudentei noastre și firmității caracterului nostru național avem a-le mulțăm.

Dăr — se mergem mai departe.

Mulțimea, miile de nobili Valachi din seculii XIII, XIV, XV, XVI și XVII, puternicii și bogăți, mai toți au perit, prefăcându-se parte mare în aprigi contrari ai cauzei poporului nostru, și ei au perit tocmai — făcându-se cei din Bănăt catolici, dic catolici-papistași, și nu „uniți“, uniune populară și individuală, cu conceșiuni rituale-naționale, pe acel timp neexistând, ci catolici, în urma stăruințelor pontificiale, conform edictului regelui Ludovic I dela 1366, și a legilor regelui Sigismund dela 1428;

După căderea Pretoriei în mâinile Englezilor, o mare descurajare cuprinsă pe Buri. De-abia câți-va generali le mai rămase, între aceștia Botha, Dewett, Delarey și Olivier. Englezii s'au pus cu tot-adinsul să-i nimioască și pe aceștia, desfășurând o activitate enormă.

Dér Englezii s'au înșelat binișor în calculul lor. Cam dela începutul lui Iunie Buri își recăstigară încrederea în forțele proprii și reîncepură și ei activitatea lor de mai înainte. Pe la sfârșitul lui Iunie generalul bur Dewett era încunjurat de trupele a doi comandanți englezi, cari zile întregi s'au hărțuit cu el, fără însă a dobândi vre-un succes. Dewett a făcut, ce a putut, până când în fine i-a succes să scape din cursa, ce i-s'a pus. Cam tot pe atunci Englezii au fost bătuti de Botha chiar lângă Pretoria.

Dewett ajunge se fiă însă din nou impresurat de 12,000 de Englezi pe la începutul lui Iulie, însă scapă norocos și-și continuă drumul. El apare adîi ior, mîne colo, încurcând și zăpăcind pe generalii englezi.

Tot pe atunci Englezilor le dă mult de gîndit și alt general vitez al Burilor, Delarey. El atacă în diferite rînduri linia de aprovizionare engleză și ține piept cu lordul Methuen, care în cursul acestui război a sfeclit-o de repetite-ori.

Cu începutul lui August încep erăși gónele generalilor englezi după comandantii buri. Mai mult decît toți era luat la gónă erăși Dewett. Pe când Delarey bate garnisona engleză din Elands-River, ér Christian Botha dă un freuș lui Buller, incomparabilul Dewett este prins într'un cerc format din trupele lui Methuen și Kitchener. Generalissimul Roberts însarcină pe Methuen să păzescă un vad; il și păzesc bine, dér ce i, că pe când il pădia, Dewett trecuse riul la cinci-șeci kilometri mai sus și se unese cu Delarey.

Acum vine ce vine. Pe când Roberts nu se aștepta, ca Buri să se fiă în stare a mai susține războiul, și pe când li declara de nimioști cu desăvîrșire, étă că forța lor de rezistență apare în poartile de mai înainte, vitejia lor nu este cu nimic mai scădută, decît la Paardeberg, și puscile lor țintesc tot așa de minunat ca la Tugela. Botha și-a adunat pe toți vitejii săi în partea răsăritenă a Transvaalului pe un platou înalt între Belfast și Machadodorp. Aici se aflau și președinții Krüger și Steyn.

Roberts alergă acum aici cu 30,000 și în zilele de 24, 25, 26 și 27 August se dau lupte însemnate. Primele atacuri ale Englezilor n'au reușit însă și Roberts caută să facă încercări cu vechia lui tactică, de-a încunjura adecă cu cavaleria aripile Burilor. Dér nici acéstă încercare nu reușește, căci Buri luptă vitejesc. În fine li succede lui Buller se coupe orașul Machadodorp, de unde Buri se retrag pentru a evita un pericol. Ei s'au așezat într'un loc, unde cavaleria engleză nu-i pôte urmări. Insu-și lord Roberts dice, că grentățile te-

renului sunt aici fórte mari. Cavaleria nu pôte străbate prin pădurile de-acolo sêlbătice, în cari iarba e înaltă de-un stat de om, așa că pedestrașul englez nu pôte vedé înainte lui la dece pași. Mai sunt apoi legion de șerpi veninoși, lei și tigri și alte sêlbătéciumi, cari încă vor da de lucru Englezilor.

Ținutul acesta se întinde aprópe în totă partea de miază-nópte-răsărit a Transvaalului. Se dice, că Buri de aceea vréu să susțină aici lupta, ca să nu lase pe Englezi peste iernă a intra în acest ținut. Ei vor să continue lupta până la începutul verii, când apoi vor lăsa de bună voie pe Roberts să intre în acest ținut primejdios.

Scirile mai noué spun, că Dewett, care s'a retras spre Oranje, a dobândit un nou succes asupra Englezilor. O telegramă din Capstadt spune, că el a prins un tren englez, în care se afla 1,600,000 franci și 30,000 uniforme.

Așa stau de-ocamdată lucrurile în Transvaal.

Iubileul Sultanului.

D. Alex. Marghiloman, ministrul afacerilor străine, a plecat împreună cu d. locot.-colonel Georgescu și cu persoanele, care'l însoțesc, prin Constanța la Constantinopol.

Escelența Sa Kiazim-bey, ministrul plenipotențiar al Turciei și cu Azarian Efendi, comisarul turc în comisiunea dunăreană, insistând cu o estremă amabilitate să-l însoțescă până la imbarcare, au plecat cu ministrul de externe până la Constanța.

Domniile lor au prânzit pe bordul vasului „Regele Carol” înainte de a-și lua rămas bun dela ministrul de externe... La prânz au mai fost invitați telegrafic comandantul diviziei din Dobrogea, comandantul garnisonii Constanța, căpitanul portului, prefectul și primarul din Constanța, comandantul crucișătorului „Elisabeta”, d. comandant Cónďă, care însoțesc misiunea pe bord până la Constantinopol și d. Rimniceanu, sub-directorul căilor ferate. În Kovak s'a urcat pe bordul vasului „Regele Carol” generalul de divizie Djelad-pașa, care este atașat pe lângă persoana ministrului de externe.

SCRILE ȚILEI.

19 August v.

Visitațiunii canonice. I. P. S. Sa Metropolitul Ioan Meșianu va face o visitațiune canonică la Sebeșul-săseș (în 23 Septemvrie) și la Poiana lângă Sibiu (30 Septemvrie).

Alegerea de profesori la școlile centrale române din loc, ce s'a ținut Luna trecută din partea Eforiei școlilor, a avut ca rezultat reangajarea tuturor profesorilor tineri și angajarea din nou a d-lui Marcu Jantea, teolog absolut și solvent al facultății filosofice din Budapesta.

Gónă după tricolor. Se întemplant aprópe dîlnic, că gendarmii și poliștii când vîd la vr'un Românaș de ai noștri tricolorul nostru național, alergă nebuni după el să li-l răpescă. Așa i-s'a întemplant în 20 August și unii copii de 13 ani al zidarului român Ioan Nedelou din Chiseteu, care avea o pantalică tricoloră, ce si-o cumperase băiatul la tîrgul din Budinți. Vîdîndu-l niseo gendarmii, au alergat după el, l'au prins și i-au luat pantalică tricoloră.

G. Dem. Theodorescu profesor la liceul „Matei Basarab”, fost ministru de instrucțiune publică, a răposat alaltă sêră la Bucuresci în etate de 50 de ani. Theodorescu a făcut parte odinoriă din grupul Vernescu. El a publicat scrieri didactice și istorice de valóre. Ca folclorist el a întreprins și terminat o frumoasă operă, cu legerea sa de „Poesii populare”, fórte completă, bine clasată și însoțită de escelente notițe.

Alte procese de presă. „Tribuna” din Sibiu scrie, că conducătorul tipografiei sale, a fost citat la judele de instrucțiune din Sibiu, care i-a comunicat, că are să răspundă ca editor pentru alte 7 articule publicate anul trecut, anume: „Procesul fondului Iancu” (Nr. 257 din 1899), „Fondul lui Iancu” (Nr. 258 an. tr.), și „Procesul fondului Iancu”; erăși „Procesul fondului Iancu” (Nr. 259), „Limba statului” (Nr. 260), „Dreptul nostru” și „Cine a fost haramia vezér” (Nr. 261 din anul trecut). Conducătorul tipografiei a declarat, că nu primesce răspunderea pentru articule impresoate, fiind-că nu el este răspunător pentru editura fôiei, oi redactorul responsabil. S'a luat proces verbal.

Societatea Tudor Vladimirescu. S'au pus bazele unei noue societăți numite Tudor Vladimirescu. Acéstă societate este a vîndătorilor olteni, urmîrind scopul de a înălțura pe Bulgari din comericiu de zarzavaturii. Societatea va lua mîsurii, ca să înființeze mai multe grădinării de zarzavaturii la marginea Bucurescilor și să facă o concurență zdrobitoare Bulgarilor.

Adunare amânată. D-l I. Traila, directorul despărțemîntului Oravița al Asociațiunii, anunță, că adunarea cercuală a acelu despărțemînt, convocată pe 2 Septemvrie, n. o. la Sasca m., s'a revocat până la luarea altor dispozițiunii.

Venitul porturilor române. După relațiunile venite dela ministeriul de finanțe, venitul porturilor din țeră pe luna Iulie, din taxa de jumătate la sută și cheagiugiu, este de 313,231 lei 64 bani. Față cu încasările efectuate în luna corespondentă din anul 1899, venitul porturilor au dat un plus în anul acesta de 224.331 lei 64 bani. Porturile dela cari s'a încasat mai mult anul acesta sunt: Vărciorova, Calafat, T.-Măgurele, Zimnicea, Giurgiu, Oltenița, Călărași, Gura Ialomiței, Brăila, Galați, Sulina, Constanța și Cernavoda. S'a încasat mai puțin

ca anul trecut dela porturile T.-Severin, Tulcea și Silistra-Nouă.

Nou sat românesc. În județul Tulcea (Dobrogea) a fost inaugurat un nou sat căruia i-s'a dat numela de „Floriile”.

Petrecere ardelenescă în Bucuresci. Ni-se scrie din Bucuresci: Marți sêra 15 Aug. a. c. (Adormirea Sf. Marii) societatea „Culturală” a Românilor transilvăneni din comuna Merchiasa, aflători în Bucuresci, a organizat un mare bal popular în sala „Dacia”. Balul a succés fórte bine și peste așteptarea tuturor. A asistat un public numeros și ales și s'a petrecut admirabil până în dîi de dîi, în cîntecul a două musicii, una militară și alta națională, cari esecutau cele mai plăcute arii. Societatea „Frăția” a fost reprezentată prin d-l Ignat Mircea și alți membri din Comitet, asemenea și celelalte societăți ardelenesci, încurajând astfel pe sora lor mai tîneră „Culturală”, care condusă cu multă pricepere de d-l A. Crețu președintele ei, realizază frumoșe succese. Intre scopurile, ce urmăresce acéstă societate este și înființarea de bibliotecii populare în comuna Merchiasa și alte comune românesci din Transilvania, după cum fondurile le vor permite, și ajutorarea elevilor lipsiți de mijloce, — la învățatură și meseriă. Felicitând din suflet pe inițiatorii acestei noue societăți și în special pe d-l Crețu, care-și pune tot devotamentul său pentru înflorierea societății, precum și pe ceilalți membrii zeloși din comitet, — dorim, ca Dumnezeu să le ajute pentru ajungerea cât mai grabnică a idealului, ce urmăresc. — S.

Magazii de rezervă în România. Cu bucuriă vedem, că și pentru poporul țeran din România au început a se înființa magazine de bucate, cărora însă frății noștri de dincolo le dice „magazii de rezervă”. Un început frumos au făcut în privința acéstă harnicii locuitorii din comuna Perișor în județul Dolj. Avînd în vedere, că seceta din anul trecut a făcut pe mulți să simtă lipsa de hrană și au ajuns pe mîna unor speculanți nemișoși, s'au hotărît se înființeze pentru comuna Perișor două pătule mari cu spesele lor, ér administrarea acelor pătule o încredințază unui comitet de 10 persoane alese de locuitorii. Un membru din comitet să fiă obligat a ține două registre, adecă unul cu recipisă, din cari să se libereze chitanțe când țeranii depun porumb (cucuruz), ér altul de partiți, ca să se vadă cât a depus fiă-care sătean. Cu acest chip vor scăpa de cămătarii, căci se vor puté împumata dela societate numai cu îndatorirea, ca în tómma viitoare să pună porumbul la loc. Intre cei ce au făcut acest f umos început, se află și d-l Nic. Pințoiu, comerciant în Perișor.

Cununii. D-l Florea Părvu și d-ra Elena I. Puffu se vor cununa mîne, Duminecă în 20 August v., în biserica Sf. Nicolae din Prund.

ér cei din Transilvania și Partes, făcîndu-se unii Calvinii, alții Catolici, toți numai de dragul domnitorilor și al domniei peste popor!

Dovadă eclatantă, că — nu religiuinea prin sineși, nici cea ortodocșă, nici cea catolică este, care salvază naționalitatea și cultura și esistența națională a poporului.

În Croația, Valachii cei cu merite și privilegii domnesci colosale, au perit ca vai de ei, prin catolisarea lor parte cu forța, parte prin înșelăciune — pe la 1640; Biserica și mănăstirea lor Marcea prefăcută fiind în școlă romano-catolică, întocmai cum astăzi șovinismul maghiar încercă asemenea scop prin școlile așa numite „comunale” și cele „de stat”.

În Istria același scop a fost ajuns încă mai înainte, tot prin catolisare; adecă Românii slavisați.

Tot fapte positive, dovedite! Ei bine; pe basa acestor date istorice positive, și cu ajutorul in-

dreptăților ipoteze, eu cred, și nu esit a o spune respicat, că: decă Pontificii romani, cei-ce în seculii 12, 13 și 14 cu tot zelul stăruiau estirparea schismaticilor, încă de pre atunci făceau „Valacho-Românilor” dela Dunăre și din Carpați și Balcani concesiunile și favorurile, ce 500 de ani mai târziu făcură Rutenilor, apoi și Românilor, — dér mai serios și mai onest decăt în Croația și în Transilvania și Ungaria prin Kolomich, — astăzi Românii de bună sémă mai una, mai compacti și înaintați erau în cultura și desvoltarea națională, și prin urmare mai respectați printre popóre, dóră chiar factorii politici principali în su-dostul Europei.

Nu-i vorbă, piedeci au fost, dér o piedecă principală a fost și mai este și astăzi: lipsa de caracter național firm și fies în frunțașii poporului nostru, în cei uniți, ca și în cei neuniți.

Incredințez pe frații din Blășiui,

că nu frasa din „România Jună”, și nici ceea, a celor apostrofați de dênșii, ci lipsa de caracter firm, moral și național, la frunțași, a fost și a rămas până în prezent cauza tuturor relelor, tuturor scăderilor și suferințelor noastre naționale!

Firesce, și acel fatal defect își are cauza și esplacțiunea sa — tot după Istoriă. Dér despre acéstă altă-dată, decă vom mai trăi și ni-se va da ocaziune potrivită.

Am dîs.

Bêtrînul.

Unde și câți sunt Armânii?

Armânii din Albano-Macedonia, sunt împărțiti în mai multe trunchiuri cu diferite numiri. În Macedonia, propriu dîsă, se găsesc în tot teritoriul mai numeroși în centru și Est cătră granița bulgară și cătră Salonic și Seres, și sporadic cătră Nord, în spre orașele Scopia, Kalkandelen, Prizrend și Cumanova. Puterea însă o for-

méză în acéstă parte Bitolia, care de jur împrejur e încunjurată de comune locuite de un mare număr de Armâni. Astfel sunt comunele: Crușova, Gopeș, Magarova, Târ-nova, Vlaho-Clisura, Neveasta, Hrupista, Pîsuderî etc. Apoi se găsesc în orașe și comune apropiate de granița bulgară, prelungindu-se până la Salonic și Seres, ca: Guinaia de sus, Cociani, Melenic, Nevrocop, Drama, Alistrat Poroia, Seres, Salonic, Veria și alte multe.

Tóte aceste părți sunt locuite de trunchiurile armâne: Voscopolenii, Gramosteani, Vlaho-Megleniții și în Nord Târăpanii.

Epirul e încă locuit de puternice masse de Armâni. Plecând dela Grebena, lanțul de Armâni se continuă cu mică întreruperă până în Tesalia. Toți aceștia pörtă numele de Epiroți.

Comunele cele mai însemnate sunt: Avdela, Perivole, Grebena, Băiasa, Turia, Mețova, Săracu etc. Armânii olimpici, cari locuesc în jurul muntelui Olimp, au ca centre comunele: Vlaho-Livadia, Cochionoplo, Caterina etc.

— D-l Ioan Mărginean absolvent de teologie și d-ra Ana Silași se vor cununa Joi, în 6 Sept. n. c. în biserica episcopescă gr. cat. din Gherla.

— În nr. 180 al diarului nostru a fost anunțată cununia d-lui Iosif Stan cu d-ra Gizela Anderco din Odorău. Despre d-l Stan s'a spus, că este absolvent de pedagogie; acesta, după cum ni-se comunică acum, nu este corect, deoarece d-l Stan e absolvent de teologie.

Necrolog. D-l Alexiu Boier, Român din Transilvania domiciliat în Fiume, și vechi abonent al diarului nostru, a îndurat o grea pierdere prin mărta micului său fiu Alexiu, care răposă în 13 August v. c. El a fost înmormântat după rito gr. or. — Condolențele noastre intristatului tată și soției sale, Flora Anca, care încă e Româncă din Transilvania.

Avis glotașilor. Magistratul orașenesc din loc provocă pa toți glotașii, cari au servit activ, sau ca rezerviști de întregire la armata permanentă, la marină, la honveđi, ori la gendarmeria, precum și pe toți cari nu au fost în serviciu activ militar și în rezerva de întregire, cari sunt provăduți cu certificate (roșii) pentru glote, — ca în 25, 26 și 27 Octombrie n. c. să se prezente la poliția, eventual pot să se anunțe și în scris. Anume se vor anunța: în 25 Oct. cei născuți în anii 1858—1861; în 26 cei născuți în 1862—1864, și în 27 cei născuți în 1865—1867.

Ciuma în Anglia. Din Glasgow se telegrafază, că acolo a fost constatată oficial un cas de ciumă. Alte 11 casuri sunt în căutarea serviciului sanitar.

O execuție în Pretoria. În 11 August v. a fost împușcat în Pretoria locotenentul de artilerie indigenă Hans Cordua, acuzat de călcarea cuvântului de onoare și de participare la complotul contra marșalului Roberts. Cordua susținuse, că a fost ademenit în complot de agenți de poliție englezi. Înainte c'o d-i s'a comunicat lui Cordua, că s'a confirmat sentința și că numai câte-va ore mai are de trăit. Preotul a stat totă noaptea cu el. La ora 7 dimineața temnițarul deschise chilia și găsi pe prizonier gata. El merse cu bravură la locul de execuție, în dosul închisorii, cu preotul alături de densus. Cordua nu arăta nici o frică și după cererea sa n'a fost legat nici la ochi, nici la mâni. Fără nici un ajutor se aședă pe scaunul întors cu fața spre zidul grădinei, își încrucișă brațele și dișe cu răcoala capitanului Barchard, că e gata. Păzitorii se depărtară de el și apoi resună ordinul aspru al căpitanului *foe!* Atunci pătrunseră în corpul locotenentului cele deose glonțe, el ridică brațele în sus și cădă mort. Cordua, acesta vistică a răsunării engleze, fu îngropat chiar lângă scaunul pe care ședuse.

Emigranții într'un an la America. Statele-Unite publică darea de seamă asupra numărului de streini, ce le-au năpădit

dela 30 Iunie 1899 până la 30 Iunie a anului de față 1900. Au mers în New-York singur în acest an 341.711 streini, adică cu vre o 100.000 mai mulți ca în celalalt an. Cei mai mulți au mers din Italia: aproape 100.000. După Italiani vin Jidovii de peste tot locul: Jidovi au mers 45.000, Poloni 37.000, Slovaci 25.000, Irlandezi 25.000, și apoi din Ungaria peste 10.000, și din alte țări cifre mai mici. Litvani 9000, Croați-Slavoni 8000, Fini 6000, Englezi 4000, Greci 3000, Ruteni 2000, Cehi-Moravi 2000, și în sfârșit Francesi sub 2000, de unde se vede, că Franca e țera, în care omenii se simt mai mulțumiți și simt mai puțin lipsa de a lua lumea în cap, ca să-și câștige bruşul de pâine.

La recrutarea armatei franceze în 1899, s'au constatat următoarele date statistice: Au fost 15,018 analfabeți, (cari nu știu nici cetă, nici scrie); 4147, cari au știut numai să cetăscă; 37,248, cari au știut să cetăscă și să scrie; 245,137 au avut cursul primar; 4717 au avut maturitatea cursului primar; 6377 bacalaureați. La 11,884 nu s'a putut constata gradul instrucției. Statura mijlocie a fost de un metru 646 milimetri și a fost superioară anului trecut.

Un lup sfâșiat de un flăcău. Într'o seară la 30 și la 31 Iulie un lup turbat dădea tărăle pe lângă niște vite dela casa moșiei d-lui I. Poenaru-Bordea din comuna Pribeđi, județul Ialomița, și la un moment dat a sărit la niște cai. Servitorul Ioan Ștefan Roșianu s'a dus să vadă, ce este.

Când servitorul a ajuns în apropiere de cai, de-odată s'a pomenit, că lupul îi sare în piept. Fiind un flăcău voinic, n'a cădă jos când lupul a sărit asupra-i și a încercat să pue mâna pe grumađii lupului, spre a-l strînge de gât. S'a început atunci o luptă groznică între flăcău și lup, al cărei sfârșit din fericire a fost triumfător pentru flăcău.

Apucând bine pe lup de căfă, Ion Ștefan Roșianu l'a trântit jos, și pe când striga ajutor, lupul încercând să-l mușce, flăcăul l'a apucat de fâci și i-a rupt falca de jos împreună cu limba. Lupul răgnea în acest timp într'un mod îngrozitor și deca flăcăul ar fi avut un moment de slăbiciune, de sigur, că l'ar fi costat viața. Ion Ștefan lovea pe lup în cap cu pumnul drept, cât putea mai tare, spre a-l ameți, spune el acum.

Doi muncitori auzind strigătele lui Ion, îi alergară în ajutor și dădură lupului în cap cu sapele lovitură de mărta.

Ion Ștefan Roșianu era scăpat, după ce se luptase așa de eroic cu lupul. El are o mică rană la piept, lângă gât, făcută, nu se știe sigur, de vre-o mușcătură a lupului, ori de vre-o sgaritură. De-ase-menea este ușor sgarit la mâni.

Ion Ștefan Roșianu se află de dece zile în cura institutului antirabic din București și singur a făcut istorisirea luptei, ce a avut cu lupul. El a fost inoculat și va mai sta în institut încă 12 zile. Cei doi țărani, neavând nici o rană sau sgaritură, n'au fost reținuți în institut.

Voinicul flăcău este în afară de ori-ce pericol.

Dela reprezentanța comunei Brașov. Intre obiectele, ce s'au discutat în adunarea generală de Mercuri a reprezentanței orașului nostru a fost de mai mare însemnătate acela privitor la numele oficial, care să-l poarte în viitor orașul.

În puterea legii pentru numele localităților, toate comunele au dreptul să se pronunțe pentru numirea, ce vor să o poarte. Comisiunea însărcinată de guvern cu stabilirea numelor comunelor a decis, ca în viitor orașul nostru să poarte numele oficial „Brassó”. Adunarea de Mercuri însă s'a pronunțat pentru susținerea numelui german al orașului, care este istoric și a fost întotdeauna folosit.

Adunarea a enunțat unanim, că „doresce, ca acest oraș, fundat de Germani și locuit încă și astăzi de urmașii lor, să poarte și în viitor numele „Kronstadt”, ca nume oficial.”

Reuniune română de înmormântare în Brașov.

O inițiativă pe cât de folositoare, pe atât de dorită și chiar necesară pentru poporul român din orașul nostru s'a luat de către câți-va fruntași ai bisericilor române gr. or. din Brașovul-vechiu, Brașov-Cetate, Scheiu și de pe Tocile în înțelegere cu comitetele parohiale.

E vorba de înființarea unei reuniuni de înmormântare, a căreia lipsă era cu atât mai simțită, fiind-că neexistând până acum o reuniune română de acest fel în Brașov, o parte foarte însemnată din poporul nostru a alergat la reuniuni neromâne din localitate, unde în decursul anilor s'au înscris în număr foarte însemnat.

Imprejurarea acesta dovedește, că poporul însuși a simțit și simte necesitatea reuniunilor de acest fel și s'a convins demult despre marile lor folose. E de regretat, că nu s'a luat încă de atunci inițiativa pentru înființarea reuniunii, ce are să se facă acum. Sperăm însă totuși, că ceea ce s'a neglijat în trecut, se va repara acum. Poporul nostru — nu ne îndoim — va înțelege, că este o datorință a sa de-a căuta să-și acopere însuși trebuințele lui sub conducerea fruntașilor din sinul său.

Nu este ertat a ne lăsa înderēt, căci ceea ce pot face alții și noi putem. Inceputul să se facă și rezultatul este sigur, acesta ni-au dovedit-o până acum frații noștri din mai multe centre românești, unde abia câți-va ani li-au fost de ajuns pentru ca să ducă nouele lor reuniuni de înmormântare la o stare de înflorire, cum nu s'au așteptat. Nici noi n'avem cuvânt de-a ne în-

doi de succesul dorit, numai voință să avem.

De-aceea atragem deosebită atențiune a Românilor brașoveni asupra apelului, ce-l publicăm mai jos și le recomandăm în interesul și spre binele lor de a nu întârzi a sprijini acesta folositoare cauză.

Etă apelul adresat de inițiatorii reuniunii din vorbă:

A p e l.

Subsemnații reprezentanți ai bisericii noastre gr. or. din Brașovul-vechiu, Brașov-Cetate, din Scheiu și de pe Tocile venim a Vă aduce la cunoștință, că în conștela-gere cu comitetele noastre parohiale am luat hotărîrea, ca să înființăm și aici în Brașov o

„Reuniune română de înmormântare”

prin care credem, că am răspuns unei lipse, atât de mult simțite și ne-am împlinit și noi o sfântă datorință față de poporul nostru brașoven.

Reuniunea acesta este o întovărășire a mai multor parohieni între sine, cari vreu să se ajute reciproc când vre-unul din membrii ei e răpit de mâna crudă a morții. Astfel der scopul acestei Reuniuni este, ca să întindă mână de ajutor grabnic, adică, celor rămași să le dea mijlocele de lipsă, ca să-și poată înmormânta pe iubiții lor răposai după totă cinstea cuvenită. Este, dór, un lucru, la care trebuie să ne gândim cu toții, că adică, suntem muritori. Și scim prea bine, în ce necaz și în ce lipsă mare rămâne o familie, când cruda mărta a răpit pe unul din capii familiei, pe tata ori pe mama. Scim prea bine și aceea, cătă durere și căte lacrimi se varsă și din cauză, că cei rămași n'au nici un ajutor din nici o parte și cât de amar e atinsă familia lor chiar și din cauza acesta a lipsei de bani.

Reuniunea de înmormântare are acea nobilă chemare, ca să întindă mână de ajutor celor lipsiți și, Dómnne, cătă durere nu se alină și cătă grije nu se delătură când în astfel de casuri de grea încercare le vine în ajutor și le pune la îndemână suma de lipsă, ca să-și poată plăti cheltuelile de înmormântare și să le rămână ceva și pentru alte trebuințe neprevădute.

După ce am arătat, care e scopul acestei Reuniuni, venim în cele următoare a Vă arăta și modul cum sunt alcătuite, și anume:

Înainte de toate se recere, pentru ca Reuniunea să se poată înființa, să aibă cel puțin 300 de membri. Fia-care membru plătesce la intrarea lui o tacsă de 2 cor., ca tacsă de înscriere. Din suma acesta se vor acoperi cheltuelile de înființare și se va face un „fond de rezervă” pentru cheltueli neprevădute. Afară de suma acesta membrii vor avea să plătescă, la fia-care cas de mărta a vre-unui membru din Reuniune, o tacsă de 60 fileri. Tacsă acesta se va plăti până când se împlinesc 300 de

În fine mai sunt Armâni și în Albania propriu dișă, cari se mai numesc și Arvanito-Vlahi (Albano-Vlahi), în care se cuprinde și cei din Muzăchia cu centrul: Berat (Vilardi).

Răspândiți peste tot se află Armânii Farseroși, cari se disting prin frumseț corporală și prin bravură.

Asupra numelui, pe care îl poartă, s'a diș, că ar veni dela Farsala, aceștia descinzând din legionarii lui Pompei. Numele lor însă după constatările făcute vine dela orașul Farsari, care altă-dată era locuit de mulți Armâni.

Ceea-ce e de remarcat este, că numai în trei locuri Armânii sunt în masse mai compacte și anume: în comunele din jurul Bitoliei, în Epir și în ținutul Muzăchiei din Albania.

Mulți însă, foarte mulți, se află și în tot masivul munților Rodop, ocupându-se cu păstoria.

Imprejurul Salonicului încă se află în număr mare, der foarte amestecați cu Bulgarii și espuși la desnaționalizare. Nevoile

vieții i-au făcut să se răspândească peste tot. Nu există oraș fia bulgăresc sau grecesc, sau albanez, care să nu aibă cât de puțin Armâni.

Cam câți Români se fia în Albano-Macedonia? Etă o întrebare, la care nu se poate așa ușor răspunde! Avem o mulțime de omeni în țera, cari se ocupă cu studii istorice, filologice, arheologice, și cu toate acestea nici unul nu s'a gândit, ca să meargă să vadă, ce e prin Macedonia! Savantul nostru profesor Hașdeu, găsesce la scriitorii bizantinii arme pentru răsturnarea teoriilor răsăriene, și nimeni nu se gândesce să meargă mai departe, să cerceteze în Macedonia, existența altor documente. Mănăstirile abundă în acte și documente; monede romane se găsesce peste tot locul, er pietrile cu inscripțiuni vechi, sunt întrebuintate chiar la zidiri de case. Numai biblioteca din orașul Moscopole căte cărți conținea, cărți, cari acum se pot cumpăra cu un bună diua de pe la locuitorii din părțile locului!

Apoi pentru studiul dialectului ma-

cedo-român, nimic nu s'a scris temeinic! Ce frumos exemplu ne oferă regretatul Ioan Măiorescu, care în dorința de a cunoșce obiceiurile și limba istriana a Românilor, a plecat într'o bună di în Istria și a stat cât-va timp acolo, ca să studieze dialectul.

Cine a scris despre Armâni? — Astăzi nu cunoșcem bine nici localitățile din Albano-Macedonia, unde se află Români, necum să scim esact numărul lor! Grija acesta a fost lăsată pe seama străinilor, cari de cele mai multe ori intenționat și cu rea credință au micșorat prea mult importanța elementului român. Statul român, când a început să ajute cultura aromână în Macedonia, nici n'a avut vreme să-și dea seama, că trebuia mai întâi să-și facă un plan de acțiune, basat pe un studiu la fața locului.

Toemai în 1883, Radu Pătrărlăgianu, se coboră în Macedonia, și după o scurtă călătorie, întorcându-se face o descriere fără a atinge nici o cestiune mai importantă relativă la viața Românilor. Il urmază

apoi d. Burada, profesor la Conservatorul de musică din Iași, care a vizitat pe Români din toate părțile. Abia la 1892 în lunile Iulie și August, d. Ioan S. Nenitescu merge în Macedonia, și ne dă în lucrarea sa „Dela Români din Turcia europeană” relațiuni mai însemnate asupra Armânilor, decât predecesorii săi. D. Nenitescu se încercă chiar a face și o statistică a Armânilor, basat pe cele în parte vădute și pe informațiunile primite dela profesorii d'acolo. Totuși însă din cauză, că d-sa, din diferite motive, n'a putut să vadă decât o mică parte din comunele românești, se pare că cifra de 1200.000 de Armâni pe care o dă, ar fi prea esagerată.

D. Weigand, distinsul profesor de filologie dela Universitatea din Lipsca, vizitând cu de-amăruntul întrăga Macedonia în mulți ani, nu socotesce numărul Armânilor mai mare de 150.000. Evident însă, că d. Weigand, s'a înșelat, ceea-ce nu a lipsit să o mărturisască însuși, arătând greutățile de care se isbesce cine-va, care ar dori să facă statistica populațiunilor din

casuri, adecă vor avé sè plătésca pentru 300 de inși.

Ajutórele, ce le va plăti Reuniunea, sunt socotite în modul următor și anume:

După primul cas de mórte se va plăti un ajutor de 100 cor. 50 fil.; după al 2-lea 101 cor.; după al 3-lea 101 coróne 50 fil.; după al 4-lea 102 cor.; după al 10-lea 105 cor.; după al 20-lea 110 cor.; după al 50-lea 125 cor.; după al 100-lea 150 cor.; după al 200-lea 200 cor. și după al 300-lea cas de mórte 250 cor.

De membri ai Reuniunii se primesce orî-ce cetățen român din Brașov dela 20 până la 60 ani, bărbat séu femeie, fără deosebire de starea lui socială. Se cere însă, ca sè fiă sănătos, om cinstit și punctual în datorințele sale față de Reuniune.

Tacsă de 60 filerl se va plăti în decurs de 3 zile dela înscriere, ér în casuri deosebite se va aștepta încă două săptămâni.

Lucrările Reuniunii le va împlini un comitet de administrare, care se va alege de adunarea generală.

După ce se va împlini numărul de 300 de membri, toți cei înscriși se vor conchema la o adunare de constituire, care va avé sè alégă o comisiune pentru facerea statutelor și sè conducă afacerile până la înființarea Reuniunii.

Aducem tot-deodată la cunoscința tuturor acelora, cari vréu sè se facă membri ai acestei Reuniunii, că am pus la mână celor 4 parohii din Brașov *liste de înscriere* și anume:

În Brașov-Scheit la d-nii *Gheorghe Navrea* și *Sterie Stinghe* epitropi.

În Brașovul-vechiu la părintele *Iosif Maximilian*.

În Brașov-Cetate la d-nii *Ilie Savu* și *Teodor Spudercă*.

Și pe Tocile la părintele *Vasile Sfetea*, ér afară de aceste locuri se pot face însușiri de primire în orî-ce timp și la oricare din membrii subscriși.

Brașov, în 10 (23) August 1900.

Vasile Sfetea paroch, Dr. *Vasile Saftu* paroch, *Iosif Maximilian* paroch, *Ioan Suci* învățător, *George Navrea* epitrop, *George Puiu* proprietar, *Corneliu Aisér* cassar.

O nouă volnică unghurească.

Din Câmpia, August 1900.

Stim. D-le Redactor! N'ai crede, câte abuzuri și nedreptăți se săvîrșesc între poporul nostru din partea celor dela putere, fără de-a fi date publicității, pentru-ca cel puțin sè scim, cum stăm și ce lume albă ducem în epoca acésta de „drept, lege și dreptate“ a lui Szell.

De curénd mi-a venit la cunoscință un cas revoltător de încălcare a dreptului nostru cetățenesc, despre care mă mir mult, că deși erau martori mulți Români fruntași și cu carte, nu s'a aflat unul, care sè-și ia ostentela de-a da la lumină monstruoasele volnicii, cu cari suntem tratați de unii slujbași unghuresci de pe aici.

Turcia, unde lipsese actele de stare civilă, unde locuitorii ca sè plătésca mai puțin dări statului, reduc intenționat numărul lor etc. În Harta lui *Kieppert*, care a fost luată de basă în stabilirea drepturilor naționalităților din Peninsula Balcanică, la congresul de pace din Berlin (1878) numărul total al Armânilor din Macedonia e prețuit la 173.000 suflete. Alți călători prin Macedonia, ca *Victor Berard*, dică că Armânii ating cifra de 300.000. Generalul german *Von der Goltz*, care în calitate de instructor al armatei turcesci, a avut ocaziune sè vadă multe comune și sè-și dea sémă mai bine ca alții de importanța numerică a fiecărei naționalități din Peninsula Balcanică, socotesce numărul Armânilor la 650.000. Cât despre scriitorii greci, unii nu găsesc de loc Armâni în Macedonia, ér alții dică, că nu sunt decât 20.000 (*Cleantes Nicolaides*). Cifra Armânilor după calculele generalului *Von der Goltz*, s'ar păré mai justă, decât considerăm, că d-sa nu numai că a vizitat Macedonia, dér a trăit mai mulți ani acolo. Vor fi mai mulți séu mai

Étă ce am aflat despre așa dîsa alege-re de notar, ce s'a făcut în cercul Săn-Petru, constător din comunele curat românesci: Săn-Petru, Săn-Georgiu, Dâmbu și Tușin.

Alegerea s'a ținut în 24 Ian., concurenți au fost 8, dintre cari 4 Români, 2 Unguri și 2 Jidani. Candidații români erau ómeni probați, cu calificațiune mult mai bună, ca ceilalți concurenți și cu toate acestea ce sè vedé? Fisolgăbiréul cercului Ormeniș, faimosul *Vespremi*, vine la fața locului, pe *Români îi șterge din candidația*, deși după art. de lege XXI din 1884 fisolgăbiréul e obligat a pune în candidația pe toți concurenții nepătați și de-ajuns calificați.

Dér legea pentru noi, se vede, nu-i hotărîtoare. Fisolgăbiréul pune 3 candidați, 2 Jidani și un Ungur, pe Ungur îl face sè-și dea abdicarea și așa a rémas cu doi Jidani, unul era vice-notar de mai înainte, celalalt un necunoscut din Ungaria. Védându-se Români strîmtorați, au renunțat la votare, ér streinii în număr de 18 s'au grupat pe lângă jidanul vice-notar. Atunci însă fisolgăbiréul constrînse pe vice-notarul sè abdică vrénd nevrénd.

Când fú la votare era în candidația un singur Jidan necunoscut venit din Ungaria. Acum era sè începă alegerea, membrii de încredere nu s'au găsit; chiar și Jidanul nu numai Români, au refuzat „încrederea“ cu care voiau sè-i „onoreze“. S'au aflat însă în fine totuși doi „Valah“, dintre cari unul e medic de cerc, Dr. I. Uilăcan, de care ca slujbaș mai puțin avem sè ne mirăm, ér al doilea era preotul lacom de ciolane Colceriu din Dâmb, ambii au primit sè fie bărbăți de încredere ai — Jidanilor. De nu erau ei, ca sè salveze pe dușmanii noștri, alegerea nu se putea ținé. Astfel însă s'a ținut; din 41 alegători, numai 14 au votat și aceștia toți pentru favoritul solgăbiréului. Astfel în contra voinței majorității alegătorilor a fost ales jidanul *Ihasz Lipot*.

Românii de bun simț în contra acestei nedreptăți au înaintat recurs la viceșpanul comitatului Cojocnei, fiind subscris de 22 inși, dér ce răspuns au primit? — „A választás helyben hagyatik“ (Alegerea se aprobă).

Astfel Români cercului din cestiune au un fisolgăbiréu fanatic, care de origine și după cum îl arată faptele de sigur e Jidan, *notarul și scriitorul sunt asemenea jidanul*, la oficiul pretorial din Ormeniș și Mociu majoritatea sunt așiderea *Jidanul*.

Plin-i tóra de Jidani. Aici e adevărata lume a lui „Pap János“. Sărmani Români, voi suportăți atâtea sarcini, ér dreptate nicăiri.

X.

Un proces de „agitația“.

În 16 și 17 August n. c. s'a pertractat la Elisabetopolie comit. (Tórnavă mare) un proces, ce a fost intentat în contra

puțin, étă ceea-ce ar trebui numai decât în mod serios sè se constate.

Décă noi scim atât de puțin despre populația armănescă din Macedonia, în schimb Consului puterilor străine au date fórté importante asupra ei.

Chiar acum, ne vine scirea, că o grupă de ómeni de litere din Petersburg, au întreprins în asociație cu mai mulți profesori bulgari și sèrbî, excursiuni în Albano-Macedonia.

Am védut zilele acestea mi-se pare în diarul „Timpul“ un articol, prin care se îndemna profesorii și institutorii români d'acolo sè-și dea sarcina alcătuirii unei statistici a populației armăne. Mă îndoiesc de eficacitatea unei astfel de întreprinderi din mai multe considerațiuni. Opera acésta ar trebui întreprinsă de un Român din tóra, care în mod just fără părtinire, sè o îndeplinésca, și prin acésta va aduce un mare serviciu lumii române.

(„R. J.“)

d-lui *Patrichie Pinte*, tînérul preot din Paloș, pe cuvént, că ar fi agitat în contra națiunii maghiare și a autorității publice.

Luorul adecă s'a petrecut astfel:

Fiind-că preotul de mai înainte n'a îngrijit cum se cuvine de școala română confesională, autoritățile administrative au profitat de ocaziune și au înființat în Paloș o școală comunală unghurescă ajutorată de stat, avéndu-se ca scop, firesce, nimicirea școlii române confesionale, care a și fost declarată ca desființată.

Vrednicul preot *Pinte* védénd acésta, a început cu tótă sirguinta sè lumineze poporul prin cuvéntări ținute la tóte ocaziunile. Succesul bravului preot a fost atât de îmbucurător, încât — după ce luă măsură pentru ridicarea unei nouș școle potrivite și cu doi învățători — făcú, ca toți părinții sè-și dea copiii, în număr de vre-o 150, la școala confesională, așa că școala comunală a rémas fără școlari și a trebuit sè fiă închisă, ér cei doi învățători, I. *Bănușu* și I. *Stoica*, cari fuseseră angajați la școala comunală, și-au pierdut postul și au rémas pe drumuri.

Vrénd sè-și rëshune și sè se lingúșescă pe lângă stăpînii lor, spre a-i aplica la o altă școală unghurescă, acești pierduți, împreună cu notarul *Vincențiu Tolan*, au stărut pe lângă solgăbiréul sovunist *Boer Mihaly* și acesta a acuzat pe d-l *Pinte* din cauza vorbirilor pentru „agitația în contra națiunii maghiare și a autorității publice“.

La petrectarea acestui proces au fost citați 46 de martori, dér pe lângă tóte sforțările solgăbiréului *Boer* și ale celor doi învățători cu notarul renegat, n'au putut'ó scóte la cale. Martorii au spus adevérul, și vrénd nevrénd *preotul Pinte* a trebuit sè fiă achitat. — Onóra preotului și bravilor sèi credincioși!

Indurați-vé de cei nenorociți!

Este cunoscută cetitorilor noștri nenorocirea, ce au îndurat în decursul acestei veri locuitorii români din comuna Siciu. În patru rânduri a cădú asupra hotarului lor, precum și al altor vre-o 5—6 comune din apropiere, o grindină înfricosată, care cu deosebire în hotarul și comuna Siciu a nimicuit tótă recolta, ba a cauzat multe pagube și în clădiri, animale de casă și altele, astfel, că locuitorii au rémas pentru anul acesta în cea mai mare miserie. Publicăm decí apelul următor, pe care-l recomandăm inimilor generóse, ca sè se îndure a sta în ajutorul nenorociților care cu cât va puté:

A p e l

Prin „Gazeta“, vechiul nostru organ — rugându-mé a lua notiță și celelalte foi credincioase cauzelor comune românesci — lansez la inimile române și revelez cele de mai jos:

Pentru-ce sè faci taină din durerea și îngrijirea încordată, ce te împresóră, căci cu atâtea va fi mai durabilă, cu cât o ții în secret...

Regretabile și triste sunt înaintea celui cu bun simț omenesc și serios cugetătorl la viitorul séu, al familii și neamului — fatalitățile sorții și calamitățile elementelor naturii dinaintea cărora ca ale puterilor-ceresci, nu te poți feri...

...Cunoscut e publicului român din diarele române, că în 28 Maiú, în 30 Iulie, în 5 August, ér în 10 August 4 óre după améđi a culminat sbiciuirea de grindină nimicind tóte: cucuruzele, fasolea, talpa casei tóranului, flórea sórelni, unsórea, ce-o înlocue etc. ținéndu-și curentul tempestății aceeași liniă, atingénd mai tare comuna și hotarul întreg al *Siciului*, pe lângă ea alte comune vre-o 5—6, învecinate.

Sórtea fiilor e comună, și e sórtea părintelui lor! Deși cu óre-care modestia, însă cu încredere sinceră, apelez la bunăvoința și generositatea inimilor române, la particulari, ca și la societăți, la Institutele noastre de credit etc., rugánd pe toți și pe tóte, sè se îndure a veni cu obolul lor în ajutorul fraților de o mamă, de o limbă și de un sânge, dér nu de aceeași sórte...

De-o palmă, de două te dóre, dér apoi de patru! Usturându-te, caută sè răcnesci și sè îmbrăncesci. Mai fiind stors acest popor și de o altă calamitate, a cămătăriilor enorme, și înșelăciunile de tótă specia ale unui jidan; procesul stă la tribunalul din Zălau deja ascultați fiind la vre-o 460 inși din vre-o 4—5 comune.

Ofertele de contribuiri se vor chita cu recunoscință și mulțămită prin diare.

Siciu, 15/VIII. p. u. Szilágy-Sómyo.

Ioan Papiriu Pop,
protopop.

Convocare.

Adunarea generală ordin. a Reuniunii învățătorilor rom. gr. or. dela școlile confesionale din diecesa Caransebeșului se convocă pe 17 (30) Septemvre 1900 în Oravița-montană.

Ordinea de di: Ședința I. a. m.: 1) După serviciul divin la órele 10 deschiderea adunării în Grădina de tir. 2) Presentarea rapórtelor anuale și a altor acte incurse. 3) Alegerea comisiunilor. 4) Disertațiunii. Ședința II: 5) Cestiunea esamenelor (Referent I. Marcu.) 6) Dare de sémă asupra Abcedarelor incurse spre premiare din „Fundatiunea Sofia și Stefan Antonescu“ (Referent G. Joandrea.) 7) Referada comisiunilor. 8) Hotărîrea locului pentru proxima adunare generală. 9) Propuneri. 10) Alegerea funcționarilor și a comitetului Reuniunii. 11) Alegerea comisiunii pentru autentificarea proceselor verbale. 12) Încheierea adunării.

Bocșa-montană, din ședința comitetului central al Reuniunii, ținută la 13/26 Iulie 1900.

Traian Lința,
v.-președinte.

Ioan Marcu,
secretar general.

Programul comitetului local din Oravița: 1) Sâmbătă în 29 Septemvre n. atât la órele 11 a. m., cât și la órele 7 séra primirea óspeților la gara din Oravița și conducerea lor în cortele. 2) La 8 $\frac{1}{2}$ óre cină comună a la carte în Grădina de tir și conferență particulară. 3) Duminecă în 30 Septemvre n. la órele 8 a. m. serviciul divin în biserica ort. rom. din Oravița-mont. 4) După ședința primă la 1 óră banchet în sala hotelului „Coróna Ung.“ (Pentru membrii învățători tacámul: 1 cor.) 5) Séra la 8 óre precis Concert, în sala teatrului, urmat de petrecere de dans în sala hotelului „Coróna Ung.“ (Prețurile de intrare dela 60 fil. până la 1 cor. 40 fil.) 6) Lună la 1 Oct. n. dimineța la órele 5 și 40 minute excursiune cu trenul de munte la Anina. 7) Dela 9 până la 11 óre vizitarea fabricelor din Anina. 8) La 12 óre masă comună la „Stajerdorfer Sommerfrische“. (Tacámul: 1 cor.) 9) La órele 2 continuarea excursiunii la băile din „Marilla“, de pe „Vale“ și la Institutul Kneipp. 10) La órele 8, séra de adio la „Hotel Novák“.

Pentru cortel gratuit (la adresa d-lui învăț. N. Baias); pentru banchet și excursii (la adresa d-lui învăț. G. Dragoescu); reflectanții sunt rugați a se anunța și a trimite taxele cel mult până la 25 Sept. n. c.

Reclamațiunile trecute peste acest termin nu se pot lua în considerare.

Oravița, 19 August 1900.

Pentru comitetul local:

Ilie Trăilă,
președinte.

Gheorghe Jianu,
secretar.

ULTIME SCIRI.

Berlin, 1 Septemvre. Se confirmă din isvor de încredere, că Rusia și America au propus retragerea trupelor aliate din Peking, ca sè póta mijloci înapoierea dinastiei. Rusia mobiliséază din nou 7000 ómeni pentru Manduria; Japonia a declarat, că îndată ce Rusia va ocupa Manduria, ea va ocupa Corea.

Petreceeri.

Șinca vechiă, 24 Aug. 1900.

În 12 August n. c. s'a arangiat de tinerimea școlară din Șinca petrecerea de vară împreună cu producțiune teatrală. Din cauza timpului nefavorabil excursiunea cu părere de rău nu s'a putut face. S'era însă la producțiunea teatrală s'a adunat mult și ales public, încât sala era tixită de lume.

Despre succesul moral cred, că va scrie cineva dintre d-nii participanți, căci n'ar fi bine să se lase uitărei frumosul succes, ce s'a dobândit într'o comună sdravănă, curat românească, cum este Șinca vechiă. Eu amintesc numai, că publicul și-a petrecut cu mare veselie până la 6 ore dimineața.

În privința materială succesul a fost următorul: S'au încasat cu totul 67 fl. și 50 cr. S'au spesat 43 fl. și 32 cr. A rămas în favorul școlii un venit curat de 24 fl. și 18 cr.

Suprasolviri și oferte am primit dela următorii P. T. D-ni: Iuliu Dombradi pretor Șercaia 40 cr., Vitályos Gyula notar subst. Șinca veche 2 fl. 50 cr., Francisc Schnell comerciant Șercaia 1 fl., George Herseni stud. abs. Hérșeni 40 cr., I. Fétu inv. Comăna inf. 40 cr., Cornel Langa inv. Vineția inf. 40 cr. I. Gavrilă v. notar Hérșeni 40 cr., Rözner Mihaly veterinar Șercaia 40 cr., Simsi Lazar comerc. Șinca v. 1 fl., Ioan Colan meseriaș Șinca vechiă 50 cr. Tamaș Pop cano. not. Comăna inf. 40 cr.; Sabin Grădina comerc. Făgăraș 40 cr., D. Bărbat preot Șercaia 20 cr., G. Bărbat inv. pens. Șercaia 10 cr., Iosif Pop meseriaș Șinca vechie 20 cr.

Primescă toți acești marinimoși Domni și pe calea acésta sincera mulțumită.

Pentru comitetul arangiator.

Ioan Pop,
inv. dirig. cassar.

Literatură.

În tipografia Seminarului din Blășiț a apărut: „*Legendar economic* pentru școlile economice, de repetițiune și adulți, compus de Ioan Georgescu învățător dirig. comunal”. Acest legendar economic a fost aprobat de comisiunea școlară archidiecezană și e împărțit în 20 părți, începând cu formațiunea pământului, compozițiunea lui, gunoarea, clima, diferitele soiuri de cereale, așa că în fiă-care parte se află mai multe capitule din ramii economiei de câmp, de vite, legumărit, pomărit, despre pădurii, crescerea galițelor etc. Opl e potrivit și pentru bibliotecile populare; conține 162 pag. 8° mare și costă 80 bani.

ECONOMIA.

Ce trebuie să faci ca să ai fân bun?

Pentru-ca economul să aibă un fân bun, se recer, după părerea unei foi de specialitate să se țină sémă de următoarele lucruri:

Pământul unde se face fânul, gunoarea locului și modul cum se se pregătescă fânul.

Un loc de fenaș nu trebuie să fiă nici prea uscat, ca în unele anuntimpuri ale anului să se usuce érba, și nici prea apătos, ca éráși în unele zile să devină numai o baltă de apă. În cazul prim vom avé ca fân numai nisce érba uscată prăpădită, în cazul al doilea vom avé numai pipirig, rogoz și alte erburi acre cu dungii aspre, pe cari vitele nu le mănâncă bucurosi. Decă fenașul are poziția prea uscată, decă se pôte, trebuie condusă apă, ér decă e prea apătosă, atunci trebuie canalizat ca să se scurgă apă; decă nici una, nici alta nu se pôte, atunci acel loc mai bine să se cultive cu alte plante.

Gunoarea fenașelor. În ultimii deose au fenoarea fenașelor a luat o mare întindere. Înainte de-a gunoi un fenaș, trebuie să șcim, că ce fel de pământ este. Conține acela materii vâroase, ori nu? În cele mai multe casuri pământul unui fenaș este sérac în materii vâroase. În cazul acesta trebuie ajutorat, cărându-sa pe el var și acésta trebuie repetat tot din cinci sau șapte ani. Gunoarea nu are atât scopul, ca ierburile să

crească mari și să fiă multă érba, ea are alt avantaj. Anume varul și fosfatul de calciu stirpeso ierburile aspre și acre și în locul lor cresc ierburi moi de livești, ca de es. trifoi și alte soiuri de ierburi mazărichiose, cari au valoare deosebită pentru nutrețul vitelor. Calitatea fânului din liveștile gunoite și negunoite mai bine o arată următorul cas petrecut într'o adunare țărănească din Elveția:

Un membru al adunării afirma hotărît, că nutrețul de pe fenașul negunoit e mai bun pentru vite și îl mănâncă mai bine, decă pe cel de pe fenașe gunoite. Un profesor, care tocmai era de față, făcú propunerea, să se ia o porțiune de fân din loc gunoit și una din loc negunoit și din cari vor mânca vitele, acela va fi mai bun. Acésta s'a făcut, și toate vitele au alergat la fânul negunoit și după-ce au îmbucut de câte-va ori toate s'au adunat în jurul fânului din livada gunoită. De fapt s'a făcut o cercetare chemică, aflându-se, că fânul din liveștile gunoite conține nu numai multe materii nutritive, ci sunt bogate și în minerale.

Clocirea și crescerea puilor de găină.

Avem să ne îngrijim înainte de toate de cuiburi potrivite. Acestea au să fiă aședate în astfel de locuri, unde cloșcele să nu fiă conturbate, locul să nu fiă nici prea luminos, nici prea întunecat. Fiă-care cuib să fiă despărțit unul de altul prin o scândură subțire, séu petece de saci, ca cloșcele să nu se conturbe una pe altă. Cuibul se pregătesce din paie mărunte, se pôte aședa în el și puțină cenușă séu așa șiis praf de insecte, prin cea dintâi se mijlocesce o anumită răcore, ér praful are scopul de a-le feri de insecte.

Să căutăm, ca pe cât se pôte să se așede de-odată mai multe cloști, căci puii eșiți în același timp din ouă se pot cresce mai ușor, ca cei eșiți în timpuri diferite; puii se pot lua de sub o cloacă bună, și se pot da sub conducerea unei alte găini, séu a unui clapon îmbetat puțin cu pâne adăpată în vinars (rachiu), ér sub cloacă putem aședa alte ouă prospete, și decă ne îngrijim de ele și le nutrim bine, atunci vor face și clocitul al doilea; asta o putem ajunge însă numai în acel cas, când n'am avé cloști nouă, căci găinele se slăbesc tare prin două clociri.

La clocirea sunt a se observa următoarele reguli:

1) Sub cloacă sunt a se pune ouă dela găini din anul al doilea, căci nici ouăle găinilor celor prea tinere, nici ale celor mai bătrâne de 2 ani nu sunt potrivite, fiind-că în cele mai multe casuri éșă puii mărcești din ele.

2) Sunt a-se alege tot-déuna ouăle cele mai mari, și numai de acelea, cari nu sunt mai vechi de 18—20 zile.

3) Ouăle alese pentru clocit sunt a se ținé în loc svéntat și stémpérat (nu prea rece).

4) Avem să aședăm sub o găină numai 19—21 de ouă; nu împórtă, că numărul ouălor este cu păreche, séu fără păreche, numai să fiă bine aședate sub cloacă, ca să le pótă acoperi pe deplin.

5) Cloca are să éșă în fiă-care zi, ca să se pótă scâlta în nisip, séu cenușă. Putem să nu o luăm de pe cuib nici-odată, fiind-că ea șcize mai bine, când are să lase cuibul și când să se reîntórcă în el; când însă ar rămâné totuși prea mult afară din cuib, avem să purtăm grijé, ca ouăle să nu se răcéscă, acoperindu-le, séu prinđénd cloca, să o ducem cu băgare de sémă îndrét în cuib.

6) Avem să nutrim bine cloșcele și să le provedem tot-déuna cu apă prospétă curată.

7) Puii de regulă éșă după 20—21 zile din ouă, avem însă în a 7-a zi se cercetăm ouăle spre a ne convinge, decă sunt deja turburate. Acésta se pôte face în modul, că luăm fiă-care ou în mână și-l ținem séu la sóre, séu în întunec, la o luminare și decă observăm, că oul care este încă limpede, acela îl punem la o parte și-l folosim la pregătirea prăjiturilor, fiind-că astfel de ouă nu sunt fructifere. Decă avem de-odată mai multe cloști, și de sub acestea éșă atâtea ouă fructifere, ca să fiă destule pentru o cloacă, atunci împărțim ouăle de clocit între cloșcele celelalte, ér în cuiburile rămase fără ouă, punem ouă nouă prospete sub cloșce.

8) Când se apropie timpul eșirii puilor din ou, cloșca se scólă din cuib mai de multe-ori, își sburlesce penele și se aeriséză atât ea, cât și ouăle ei. Ar fi o mare greșelă a-o sili cu puterea, ca să se reîntórcă în cuib, séu a-o acoperi cu sita, cum se face în unele locuri, căci instinctul propriu o îndémnă la părăsirea cuibului, apoi și puii în internul ouălor, desvóltă mai multă căldură, care devine pentru cloșcă nesuferibilă; când însă e pericul, ca puii în ouă să se inece, se delătură cloșca, căci avénd și puii în ouă mai mare lipsă de aer, ei îl pot avé numai primindu-l prin cója oului.

9) În a 19 zi încep puii a sparge cója oului. Atunci trebuie să se aibă de grijă, căci nu ese toți de-odată din ouă, ci asta ține câte 3—4 zile, și așa ușor se pôte întempla, ca vre-un ou, când acela este deja spart, să se réstórne, și decă nu se aședă éráși la locul séu, puilul se înecă. Unele femei scot puii eșiți din ouăle de sub cloacă și-i aședă între pene séu între perini, până când ese și puii ceilalți și așa este și bine, căci deși este adevérat, că puii eșiți din ou au înainte de toate lipsă de căldură, care o capétă în mod mai natural dela cloșcă, dér se pôte întempla, ca puii lăsându-se sub cloșcă să fiă călcați de acésta, să cadă din cuib, la care cas cloșca din instinctul ei de mamă, părăsind cuibul, tropăe și cloșce lângă puilul cădút din cuib, pe când puii rămăși în cuib, cum și ouăle din el, se răcesc și se prăpădesc. Alții sunt de părere, ca puii eșiți din ou să se așede în cuib înainte sub peptul cloșcei, ér ouăle mai îndérépt sub pântecelul ei, când apoi puii încă slabi și neputincioși nu vor fi espuși la călcare și prăpădire din partea cloșcei. În cazul, când mai multe găini clocesc tot de-odată, este consult a a-luna toți puii eșiți din ouă sub o cloșcă, ér ouăle încă nespate a-le aședa sub celelalte cloști.

Puili eșiți din ou în cele dintâi 24 ore n'au lipsă de nutreț, dér cu atât mai mare lipsă au de căldura cloșcei; și ca cloșca să-i pótă acoperi în liniște, avem să o ținem cu mâncare bună, până când conduce puii séi. Din nutrirea cea bună a cloșcei rezultă, că ea după șese săptămâni începe deja a oua din nou.

Puili au să dormă în cele două săptămâni dintâi foarte mult, tocmai cum dorm și micii nou născuți, și așa, decă cloșca însă-și are să-și caute nutrețul și apa, atunci puili neavénd liniștea recerută, se veștezeac.

11. Nutrețul cel dintâi al puilului este pásatul de mălai, dér precum avem să dăm găinilor pe

lângă grâu, cucuruz și ierbă, nap și insecte, tocmai așa trebuie să dăm puilor pe lângă pásatul de mălai ouă fierite tare, brânză de vacă, séu inimă de vită fiértă și mărunțită.

Pe lângă aceste puili au să capete apă curată, prospétă și, decă se feresc de frig și plóie, atunci dintr'o sută abia vor peri câți-va și pe lângă asta se vor desvolta mai bine și vor cresce mai mari.

Reghianul.

P O V E Ţ E.

Contra tusei și a catarului séu a guturailui se recomandă următorul mijloc: Se fierbe ceai de jale, care se îndulcesce apoi cu miere și se pune și puțin oțét. Din acésta doftoria se ia tot la o jumătate de, órá câte-o lingură plină; pentru tuse ceaiul să fie căldicel, ér pentru catar cât se pôte de cald. Mierea încă este un mijloc bun contra nervosității și a insomniei mai ales la persoane bătrâne. Una până în două linguri de miere luate séra înainte de culcare liniștesce nervii și are ca urmare un somn mai liniștit. Sughițul încétă, decă se ia o jumătate séu o lingură de oțét în care s'a topit zahar.

Ajutor grabnic contra inecului. Se întemplă adese-ori, cu deosebire la copiii mici, că se înecă cu ceva, și părinții nu știu ce să-i facă, ba adese-ori îi lovesc cu pumnul după céfă, mijloc, prin care nu numai că-i spariă, dér le pot pricinui și alte rele. Ca cel mai simplu mijloc, însă, care numai decă ajută, se recomandă următorul: Se iau améndoué mânilé copilului și se țin în sus. Prin acésta peptul se lărgesce și periculul este delăturat.

Mijloc contra negeilor sunt frunzele tinere și sucóse de flórea sórelui. Se ia din frunză o bucată și se frécă cu ea bine negeii de două-ori pe zi. Repetind acésta timp de vre-o două săptămâni, negeii dispar. Bătăturile încă se pot delătura cu acest mijloc.

Contra influenței se recomandă următorul mijloc: 1 litră de vin alb se fierbe cu miere și séra înainte de culcare se bea așa cât se pôte mai cald.

Pasérea-muscă.

Dintre toate viețuitoarele, étă cea mai elegantă prin formă și cea mai strălucitoare prin culorile sale. Natura a lucrat pe întrecute în a o hărăzi cu tot ceea-ce e mai scump la o făptură. Pietrile și toate metalele, poleite cu meșteșugul minunat al artei noastre, nu se pot compara cu acest giuvaer al naturii, care l'a pus în ordinul pasérilor, la ultima treptă a scării de mărime. Acest capo-d'operă, mica pasérea-muscă, e încărcată de toate darurile, pe care le posedă celelalte paséri în parte: sprintenia, repețiciunea, agerimea, farmecul și frumoasa podóba; toate aparțin cu prisosință acestui mic favorit. Smaraldul, rubinul și topazul strălucesc asupra vesteméntului séu; ea nu le murdăresce în praful pământului și în viața sa tot aeriană, abia se vede atingénd o clipită ierbă. Este la ori-ce moment în aer, sburând din flóre 'n flóre, posedând esența lor după cum le are și podóba; viețuesce din nectarul lor și nu locuesce decă în climatele, unde florile neîncetat se réinoesc.

În ținuturile cele mai calde ale noului continent, se găsesc toate speciile de pasérea-muscă. Ele sunt destul de număróse și par cuprinsse între cele două tropice, căci acelea, cari înaintéză în zonele tem-

perate șed numai puțin timp; ele par a urma sôrele, a înainta și a se retrage cu el, și a sbura pe aripele zefirului, trăind o primăvară eternă.

Indienii, minunați de splendoarea și focul viu ce produc culorile acestor paseri forte scilpitore, li-au dat numele de „razele sôrelui”. Ca volum, ele sunt inferioare tănului în mărime și bondarului în grosime. Cuibul lor este tocmai cât o jumătate de nucă, și oușele sunt mai mici ca bôbele de linte. Ciocul lor este ca un ac fin și limba un firisor forte delicat; micii lor ochi negri nu par decât două puncte strălucitoare și dela aripă sunt așa de fine, că par transparente. Abia se zăresc piciorușele lor, atât sunt de scurte și mărunte; fac puțin us de ele și nu se aședă, decât ca să petrecă noptea.

Sborul lor e continuu, bázăind și repede; se compară șgomotul aripelor lor cu acela al unei virtelniți. Bătaia aripelor este așa de vie, că paserea oprindu-se în aer, pare imobilă. Se vede oprindu-se astfel dinaintea unei flori și plecând ca o săgată pentru a merge la o alta. Ea le vizitează pe toate, introducându-și mica limbă în sînul lor, falfăind din aripi.

Nimic nu egalază vivacitatea acestor paseri. Neasemuit de mare e curagiul și îndrăsnia lor. Se ved de multe-ori urmărind cu furia paseri de două-deci de ori mai mari ca ele, acățându-se de corpul lor le ciocnesc cu lovituri repezi până când își potolesc mica lor mână. Câte-odată se dau între ele lupte forte vii. Impaciența pare a fi firea lor: decă se apropie de o flóre și o găsesce veștejită, îi smulg petalele cu o furia, care dă pe față necazul lor.

Ele n'au altă voce decât un mic țipăt des și repetat, care se întinde în pădure departe, departe, dela revărsarea zorilor până noptea târziă, când se risipesc.

Etă dăr în mic una din minunile naturii! („Alb.”)

Socotela ungerescă.

Audend mai multă lume Povestind și ađi și mână, Lucruri mari și cumiņenii Și isprăvi despre Români, Ungurii mai mult în ciudă S'ar fi dus la Bucuresci Ca se dea doveđi, că tôte Cele spuse sunt povești.

Deci odată, nu sciu-anume Cam ce lucruri se întemplantă Dela Pesta unul plecă, Ș'ajungend la noi la gară Și cătând pe ici, pe colo, În oraș când vré se plece Dând cu ochii de ceasornic Vede césul punct la dece.

— Dece césur!! dice densus, „Uite lucruri romănesc!!... „Mai ascultă-i când își cântă „Si-ți vorbesc de Bucuresci! „Naintați mai sunt Români! „Dece ceasuri uit-te, frate, „Când la Pesta de eri încă „Erau dece jumătate“.

Th. Speranță.

MULTE ȘI DE TÔTE.

Socotela Bulgarului.

Un Bulgar plecase odată dela grădiniă ca să vëndă la tîrg o părechia de cai. Pe drum îl ajunge un Român, care se ducea la tîrg, ca să-și cumpere cai. S'apucă ei la vorbă, căci se cunosceau, și tot mergend, dau în potecă peste — să-i dăcem un moșoroiu. Românul, cunoscend inteligenta tovarășului său de drum, îi dăce așa într'o dora:

— Mă, Iofce, eu îți dau ție o părechia de cai, decă poți să mănânci... moșoroiu acesta.

Și Iofce, lacom, se repede la răspuns:

— Îl mănânc, bre. Dai caii?

— Îi dau, răspuse zimbînd Românul, dăr decă nu-l mănânci, imi dai tu caii tîi?

— Bine, bre, — dăce Bulgarul, și se pune pe lucru. Și mănâncă, Iofce, mănâncă, până când începuse să bage în grije pe Român. Pe la o vreme, însă, 'i-să aplecase, pasă-mite, căci începuse să înghită cam în silă. Românul bagă de sémă, că s'a săturat Bulgarul, și, ca să petrecă pe socotela lui, 'i înghesua mereu:

— Dai zor, mă, că pierđi caii.

Mai ia Bulgarul odată, și, simțind că-i vine rău, ridică ochii rugător cătră Român și îi dăce:

— Ascultă, bre, frate — prea mare. Am mănecat jumătate și ajunge: să facem socotela.

— Fă-o, răspuse Românul, dăr ai pierdut rămășagul.

— Ce pierdut, bre, ce pierdut? Mănecat jumătate.

— Da, dăr a fost vorba să-l mănânci tot.

— Decă-l mănăcam tot, îți luam caii.

— Și fiind-că nu l'ai mănecat, trebuie să-ți iau eu pe ai tîi.

— Nu așa, bre. Pentru jumătatea pe care am mănecat'o, ești dator să-mi dai tu un cal — și pentru jumătatea pe care n'am mănecat'o, sunt dator să-ți dau eu un cal.

— Fie și așa, dăce Românul a lene.

— Dăr, decă dau unul și iau unul, nu fac nici o trebă; mai bine rămănem tot cum am fost înainte.

— Să rămănem, consimte Românul, gata să isbuenescă în hohot de ris privind pe Bulgar, căruia 'i rămase pufoșor pe botișor.

Și plecând înainte pe drum, Bulgarul era radios.

— De ce ești așa de vesel, Iofce? — îl întrebă Românul la o vreme.

Și Bulgarul, vesel și chefliu, răspunde încântat de norocul, ce-l găsise:

— Cum să nu fiu vesel, bre, decă am câștigat o părechia de cai?

— Care cai?

— Caii, pe cari era să-i pierd!

Paiangeni și timpul.

Intre animalele, cari trec ca prevestitoare de timp, paiangeni s'ar puté dăce, că ocupă locul prim. Intre acestia se disting cu deosebire paiangeni cu cruce (epeira diademata) și paiangeni de casă (tengenaria domestica). Un arestant politic încă în seculul trecut fiind închis timp îndelungat, a urmărit cu mare atențiune tôte mișcările unui paiangen, ce se afla în odaia sa, și a constatat, că din atitudinea paiangenilor se pôte conchide cu siguranță la starea timpului viitor. Anume: când are să urmeze plôia timp mai îndelungat, paiangeni dinainte o simt acosta și se retrag la cuibul lor, pe când decă e timp frumos, ei se preumblă vesel pe firele rociului. Acosta provine de-acolo, că firele rociului se destramă, se subție sub influința ploii și de aceea paiangenilor nu le place a se preumbla pe firele lui, ci se retrag la cuib.

Prognosa timpului.

(După cälindarul căpit. Spăriosu.)

2—8 Sept. ploi 2—4, schimbăcios în 7.

Cursul losurilor private

din 8 Aug. 1900.

Table with columns: Location, cump., vinde. Includes entries like Basilica, Credit, Clary 40 ft. m., Navig. pe Dunăre, Innsbruck, Krakau, Laibach, Buda, Pa'Hy, Crucea roșie austriacă, Rudolf, Salm, Salzburg, St. Genois, Stanislaw, Trentine, Waldstein, Banca h. ung.

„ALBINA” institut de credit și de economii Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna lui Aug. 1900.

Table with columns: Intrate, Numărare ou 1 Aug. 1900, Depuneră spre fructificare, Cambii rēscumpărate, Conturi curente, Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi, Imprumuturi pe produse, Monetă, Comisiuni, cupone și efecte, Banii, Interese și provisiuni, Diverse.

Table with columns: Eșite, Depuneră spre fructificare, Cambii escomptate, Conto curent, Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi, Monetă, Comisiuni, cupone și efecte, Interese și provisiuni, Spese și salare, Banii, Diverse, Numărare ou 31 Aug. 1900.

N. P. Petrescu m. p. dirigent. C. Aisăr m. p. cassar. Iosif Oncioiu m. p. comptabil.

Căendarul săptămânei. AUGUST. are 31 zile. MĂSALAR.

Table with columns: Zilele, Căend. Iul. v., Căend. Greg. Includes entries for Dum., Lună, Marți, Merc., Joi, Viner, Săm.

Bursa de Bucuresci din 23 Aug. n. 1900.

Table with columns: Valori, Do. bătă, Scad. cup., Cu banii gata. Includes entries for Renta amortisabilă, Impr. 1892, Impr. din 1893, Impr. 1894 int. 6 mil., Impr. de 32 1/2 mil., Impr. de 50 mil., Impr. de 274 m. 1890, Impr. de 45 m. 1891, Im. de 120 mil. 1-94, Impr. de 90 mil. 1896, Oblig. de Stat (Conv. rurale), Casei Pensiunilor fr. 300, comunei Bucuresci 1883, din 1884, din 1888, din 1890, Scrisuri fonciare rurale, Scris. fonciare rurale din 1890, urbane Bucuresc, Iași, Oblig. Soc. de basalt artificiali, Banca Rom. ult. div. fr. 12.81, Banca Națion. ult. div. 86.—, Banca agricolă, Dacia-România ult. div. 45 lei, Naționala de asig. ult. div. lei 43, Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30, Soc. rom. de constr. ult. div. lei 1, Soc. rom. de hârtie ult., „Patria” Soc. de asig. ult. 4 l-1, Soc. rom. de petrol I em. u. d. 0, Soc. de fur. militare u. d. 60 l., „Bistrița” soc. p. f. hârtii 40 l., Societ. p. constr. de Tramax, 20 franci aur, Fabricile Unite de gazose.

Table with columns: Banca naț. a Rom., Paris, Avansuri pe efecte, Petersburg, Casa de depuneră, Berlin, Londra, Belgia, Viena, Elvetia.

Cursul la bursa din Viena. Din 31 August 1900.

Table with columns: Renta ung. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%, Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%, Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%, Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis. 116.50, Bonuri rurale ungare 4%, Bonuri rurale croate-slavone, Impr. ung. cu premii, Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin, Renta de argint austr., Renta de hârtie austr.

Table with columns: Renta de aur austr., Losuri din 1860, Acții de-ale Băncei austro-ungară, Acții de-ale Băncei ung. de credit, Acții de-ale Băncei austr. de credit, Napoleondori, Mărci imperiale, London vista, Paris vista, Rente de corone austr. 4%, Note italiene.

Cursul pieței Brașov. Din 1 Septembrie 1900.

Table with columns: Bancnota rom. Cump., Vënd., Argint român. Cump., Vënd., Napoleond'ori. Cump., Vënd., Galbeni Cump., Vënd., Ruble Rusesci Cump., Vënd., Mărci germane Cump., Vënd., Lire turcesci Cump., Vënd., Scris. fonc. Albina 5%, Vënd.

Prețurile cerealelor din piața Brașov. Din 31 Aug. 1900.

Table with columns: Măsura și greutatea, Calitatea, Valuta în Kor. și fl. Includes entries for 1 H. L., 1 kilă, 100 kil.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Nr. 457--1900.

Licitațiune și pertractare de oferte.

Pentru arëndarea următoarelor terenuri orașenesci și anume:

- 1) Livadia de pășunat așa numită a măcelarilor de lângă valea Bârsei. 2) Marginea pădurei de sub stejerișul mare. 3) Marginea pădurei din stejerișul mic cu terenul din față de ierbă lângă cărămidăria d-lui Fr. Kertsch. 4) Terenul orașenesc lângă magazinul de lemne al orașului, pe drumul Sâmpetului. 5) Terenul orașenesc din fața magazinului de lemne, pe drumul Sâmpetului.

6) Terenul orașenesc din jurul locului de tir a militarilor pe timpul dela 1 Noemvre 1900 până la 31 Octomvre 1912, se va ține în 11 Septemvre 1900 la 10 ore a. m. în oficiul economic al orașului licitația și pertractarea ofertelor.

Condițiunile licitației și ofertelor se pot vedé la oficiul de economiă orașenesc până în ziua pertractărei. De-ore-ce terenurile se arëndeză fie-care separat, și ofertele să se facă pentru fie-care teren separat.

Brașov, în 25 August 1900. 1065,2—3. Oficiul economic orașenesc.

Publicare de concurs.

La internatul Pavelian de fete din Beiuș împreună cu școlă civilă se publică concurs pentru un post de guvernantă.

Salarul anual e 400 corone și proviziune în internat; va avea drept la 2 cincizeci de câte 100 cor.

Petițiunile instruite cu carte de botez, testimoniu de calificare, anterioră aplicație sunt de a se înainta la Rectoratul Internatului de fete din Beiuș până la 7 Sept. n. c.

Se pretinde ca să știe perfect croitul albiturilor și hainelor, va fi preferită cine va ști și limba germană și, cine va produce atestat despre absolvirea cursului de lucru de mână

(2-3.) Direcțiunea.

Un câine frumos de rassa doge, numai de 10 luni și are o greutate de 55 Kgr. se află de vânzare. Informațiunile la admin. fôiei.

PE MINERALE

Amplutură prospătă cu prețuri de tot ieftine, se capătă în toate farmaciile din Brașov. 1047.6—6.

Diarea urdinarea copiilor mici încetă sigur, folosindu-se **Ciocolata TANNIN** a lui SZTRAKA. Prețul unei bucăți 40 bani. Se poate căpăta la farmaciile din loc. 5-5.

500 fl. plătesc celui ce va mai rău de dinți, ori îi vom rău gura, după ce va folosi

apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă 70 bani. — (Pentru pachetare 20 filler deosebit) — Erezii A. Bartilla (E. Winkler) VIENA, 19/1., Sommergasse 1.

Să se ceară pretutindenea apriat **apa de dinți** a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se poate căpăta, trimite 7 sticle cu 5 cor. 20 fl. franco; 16 sticle cu 9 cor. franco. Se capătă în BRAȘOV la farmacia D-ului Victor Roth. 16—* 595.

În atențiunea Onor. Părinți!

Subscrisul imi iau voiă a recomanda

Pensionatul meu, în care se primesc 5—6 fete pe lângă totă întreținerea și cu prețul cel mai moderat

Mai departe elevele vor fi instruite în arta Pianului și limba germană; la dorință vor căpăta instrucțiune în dans și limba franceză.

Brașov, în August 1900.

Cu deosebită stimă:

B. OBERT,

10642—3. Strada Orfanilor nr. 10.

Se caută un practicant absolvent de clasa VI-a gimnazială, sub condițiuni foarte favorabile pentru farmacia Domnului **GUSTAW FLEISCHER** în Ő-Radna comitat. Beszterce-Naszod. 1066,4—4.

Mijloc de casă folositor! Marca legal înregistrată.

La nicio Familie să nu lipsescă.

ELSA

De mult ași fi mort, dacă nu ași fi întrebunțat fluid Elsa. Acest fluid am să mulțumesc vișta, scrie Răcz Zsigm. Földes.

FLUIDUL ELSA a lui FELLER care are un efect miraculos și probat de autoritatea sanitară, folosește la cele mai multe morburii, întrebunțat atât estern, cât și intern, așa:

La friguri, junghiri, podagra, reuma, tuse, trônă, durere de stomach, disenterie, dureri de pept, cap, dinți, grătă, durere de ochi etc. etc. Prețul 12 sticle împreună cu instrucțiune 5 cor. 24 sticle 8 cor. 60 fl., 48 sticle 16 cor. Trimite franco cu rambursă sau după primirea prețului singur producătorul

EUGEN V. FELLER farmacist la „Heiligen Dreifaltigkeit“ în Stubica Nr. 135. (Comitatul Agram) Fie-cărui sunt de recomandat **Pilulele-Rabarber** ale lui **Feller** cu marca „ELSA“. Au efect sigur și fără dureri de mistuire, cărcei, constipație, limbrici, anemie, gălbinare etc.

1 Sul (6 cutii împreună cu inscripție) franco 4 cor. Depou principal în Budapesta la farmaciile: Török József, Király-u. 12., Zoltán Béla. N.-Korona-u. 23. **Mari efecte vindecătoare!**

Deschidere de magazin.

Am onore a aduce la cunoștința on. public, că **amdeschis** în piața acésta, **str. Vămii nr. 19**, sub firma protocolată

Király Lajos

un magazin de mode pentru Dame și Domni de **Pânzături și albituri.**

Cunoștințe și experiențe suficiente în ramura acésta mă pune în plăcuta poziție de a corespunde tuturor cerințelor în consonanță cu spiritul timpului.

Recomand întreprinderea mea bunăvoinței on. public.

Cu totă stima

Király Lajos.

1071.1—3

Subscrisul recomandă onor. P. T. public **ATELIERUL său de CROITORIE** bine asortat, cu stoffe diferite fine și calitate bună, pentru haine bărbătești.

Asigur pe onor. public a-l servi după cele mai noue cerințe ale modei, solid, la timp și cu prețuri moderate.

Comandele a se adresa la

George Bucă

croitor bărbătesc Brașov (Strada Orfanilor Nr. 5)

Cele mai bune Pianuri și Pianinuri

din cel mai bun material solid lucrate și cu gust adjuatate, c'un ton admirabil, durabile în acordare, având un al treilea pedal (registru de harpă specialitate) prin care se pot dobândi efecte dulci-delicate ale tonului. (de es. echoul),

liferază fabricanții de pianuri c. și reg. al curții

Frații Stingl,

proprietarii celor mai mari fabrici de Pianuri în monarchia austro-ung., posesori de 33 de distincțiuni, două ordine etc.

Pentru fie-care instrument cumpărat dela acésta fabrică se dă o garanție de zece ani. Exemplare alese se găsesc și pot fi încercate la Domoul

IULIU JASCHIK, director de musică,

Strada Orfanilor nr. 6, etagiul I.

Nici un amator de piano și pianist să nu întârzie să vadă și să încerce aceste instrumente.

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghetă al D-nului I. Sabădeanu.)

Recomandă Onor. public la casurii de mörte, aședământul său de înmormântare bogat asortat în carii toate obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depou de sicriuri de metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena

Fabricarea propriă a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**

Depou de **cununi** pentru monumente și **plântici** cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură**, carii **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și un **car funebru vênêt**, pentru **copii**, precum și cioclii.

Comandele întregi se eșecută **prompt și ieftin**, i au asupra-mi și **transporturi de mörți în străinătate.**

La casurii de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

12—*

Ne ajunse

în frumșeță și bunătatea lor sunt **ciasornicele** mele

Brilant Schvarz-Stahl

Savonnett-Remontoir, duplu acoperite cu 3 capace de oțel negru brillant, mecanismu precis, 3 ani garanție, arătătorii patentat, placă lucie de opal fondont, cerceul arătătorii. Corôna de aur duble veritabile. Aceste ciasornice umbliă 36 ore și în urma escentării elegante, le pörta fie-cine cu plăcere.

Prețul cu pachetare și etui de piele numai 6 fl.

Ciasornice de dame Brillant, oțel negru, deschise, foarte fin lucrate numai 7 fl. Lanț de aur duble potrivite pentru bărbați și dame 1 fl. 50 cr. — Se trimite cu Ramburs. —

Ce nu convine se schimbă, seu se înapoiéază banii, de aceea nu este nici un risc.

JOSEF SPIERING, WIEN I. Postgasse 2.

Catalog ilustrat cu ciasornice, lanțuri, inele etc. gratis și franco.

B. 10-10